

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A civillista.

Budapest, július 8.

(K.) Kinyitották Magyarország ablakát és szépen kérnek bennünket, dobjunk ki rajta néhány rongyos milliót. Eddig ugyanis még nem dobunk ki elég milliót az ablakon keresztül. A pénz pedig fölvet bennünket s megfulladunk benne, ha ész nélkül nem dobáljuk el magunktól. Tehát sétáljunk szépen a nyitott ablakhoz és dobjunk ki azt a pár rongyos milliót a magyar király és az ő udvartartása számára. Hiszen lám, az osztrákok már fölemelték a civillistát és csak nem fajult még el a hires magyar gavallérság, mely azelőtt nem hagyta magát lefőzni az osztráktól s nem is a kvóta arányában fizette a közös uralkodót, hanem úgy gondolkozott, hogy úgy veszszük a mi királyunkat, mintha nem is volna mellékfoglalkozására nézve osztrák császár is, tehát fizetünk neki éppen annyit, mint az osztrákok az ő császáruknak! Amit az osztrák tud, az csak titelik még a magyartól! Nos tehát, ne gondolkozzunk sokáig, hanem emeljük fel két millióval a magyar király civillistáját!

Szívesen. Ennyit is, többet is a magyar királynak. De hol van a magyar király? Nekibusult kurucok azt mondják, hogy Bécsben van, itthon nem található. De Bécsben sincs a magyar király. Sehol sincs. Az osztrák császári udvartartásban elsikkadt a

magyar király, pedig hát, aki két egyenrangú államnak uralkodója s ezt szentesített törvényekben maga vallja, maga hirdeti, annak nem volna szabad eltérnie, hogy akár Bécsben a magyar királyt, akár Budapesten az osztrák császárt valamelyes mellőzés érje vagy pláne egyszerűen elsikkaszták. Az osztrák császári udvartartásban nincs magyar király s ez is baj. De ez még hagyján. Nincs azonban magyar király a magyar udvartartásban sem, sőt valójában magyar udvartartás sincsen. Lerándul közénk néha a szomszédos Ausztria császára, aki azt mondja ilyenkor a budapesti főpolgármesternek: „szívesen jöttem önök közé!” — de szinte érthetetlen, hogy ez a vendégcsászár soha meg nem sértődik, holott fogadására soha sem megy el a magyar király. Egy leránduló császár helyezkedik el olykor a budavári palotában, de a palota gazdája, aki ennek a magyar nemzetnek is gazdája volna, sohasem jelenik meg a vendég üdvözlésére. Talán ezért is jön olyan ritkán látogatóba a sértődött osztrák császár s egyszer még egészen el is marad, annyi mellőzés után! Nincs magyar király se Bécsben, se Budapesten, mindenütt csak osztrák császár van, aki állandóan odahaza időzik s ha nagyritkán átrándul hozzánk, nem haza jön, csak „szívesen jött közénk“.

A magyar nemzet szereti úgy a maga királyát, mint az osztrák az ő császáriját. Talán jobban is. Ha most

akadékoskodik és nem akarja civillistáját emelni, ezt nem rajongásának megcsappanására kell magyarázni. De látni akarja királyát. Ha az a király beteg volna és idegen ország vizeiben kellene gyógyulást keresnie, ha ritkán jöhetne közénk és idegen országba folyna a magyar nemzet gazdasági erejének az a része, melyet az uralkodó és az udvartartás céljaira áldoz: ez a nemzet bele tudna törődni. De hogy a magyar király látható legyen mint osztrák császár, megtalálhassák minden pillanatban, de csak mint osztrák császárt, visszanyerhessék a bőkezűségéből és udvartartásából visszaszivárgó nemzeti erőket, de csak az osztrákok, érintkezék a külföldi hatalmasságok képviselőivel, de csak mint osztrák császár, és otthona, környezete, ételle, itala osztrák legyen: ez az, amit a magyar nemzet sokáig elnyelt ugyan, de ami most egy kis akadékoskodásra ösztökéli. Mi nem akarjuk az osztrák császár civillistáját emelni, nem akarunk az osztrákoknak még ezen a kerülő uton is ajándékkal szolgálni, nem akarjuk a magunk millióival az osztrák császár megjelenésének fényét kápráztatóbbá tenni. A magyar királynak? Mindent. Csak találjuk meg. Szakadatlanul keressük, már le is fokozzuk igényeinket, nem is követeljük, hogy úgy legyen a miénk, mint császári minőségében az osztrákoké. De ha mi a *paritás* alapján járulunk a civillistához, legyen

TÁRCA

A pesti jegyesek.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Neményi Erzsébet.*

Egy tavaszi délután egy ur, aki egész télen kurizált egy másik hölgynek, és egy hölgy, akinek egész télen kurizált egy másik ur, együtt fiakkereznek a Stefánia-uton. Ezek most jegyesek.

Az ur Panama-kalapot visel és egy antik melltit, amin meglátják, hogy ajándékba kapta; a hölgy talpig világoskékben. Ruháján nagy rózsacsokor, a fülében kerek gyémánt-boutonok és a nyakán egy tüll-csokor.

Ez az ur és ez a hölgy, akik a legjobb esetben tizennyolcszor találkoztak, de valószínűleg annyiszor sem, ezental naphosszat együtt láthatók.

Délelőttönként számoztalan fiakkereken bejárják a várost és az ismerősöknél vizitálnak. Bevezetik őket az ismerős szalonokba és ott a leendő pár a háznép különös gyönyörködésére eljuttatják egy humoros jegyesi kettőt. Elmondják mindenekelőtt, hogy ma már hány vizitet tettek és még hány van hátra, és ezen nagyokat sóhajtanak. Majd a leendő lakásukról beszélnek és ezen a ponton kötelességszerűen összekülönböznek. Bevallják, hogy e miatt már sokat veszekedtek, mire a háziur, aki régi házasember, ócsa megjegyzéseket tesz.

— Eh, eh, — no majd meglátjuk, kinek az akarata szerint lesz. Hja, kedves doktor ur, maga erre nem gondolt. Látssa, már most kezdődik a zsarnokság, hát még később! Hja, kedves doktor ur, majd maga is beletörődik, mint mások.

Itt a menyasszony legszebb mosolyát veszi elő:

— Oh, ezt nem lehet tudni.

Erre a háziur és a háziasszony vidám kacagásba törnek ki.

— Nagy-gyon jó — mondja a háziur — nagy-gyon jó. Látssa, kedves doktor ur, azt nem lehet tudni, — nem lehet tudni — persze, persze.

És rettentő hosszan veregeti a doktor ur vállát. A doktor ur mindehhez fölötté sokatmondóan mosolyog, végül szenvedélyesen megszorítja a háziurnak mindkét kezét, majd a menyasszonyához fordul:

— Cincikém, édes, én ugyan értem, hogy maga nem akar innen elmenni — de mégis, már most. Még ma délelőtt sok vizitünk van ám hátra.

Cincike sohajtva felkel, összecseszőkolózik a háziasszonynyal és elbucszik.

A jegyesek most a szomszéd utcába hajtának, ahol megismétlik ugyanazt. Délután ki-mennek a ligetbe vagy a Hírvösvölgybe, arrafele, ahol az ismerősök kocsiin szoktak.

A pesti jegyesek minden utjokat fiakkereken végzik, még pedig számoztalan fiakkereken. Ezzel a pesti jegyesek a vad életélvezetet, a pezsdülő temperamentumot és a gondtalan gyönyört jel-

képezik. Az ember csak egyszer fiatal — és az ember csak egyszer jár jegyben — és éljen az élet és legyen számoztalan gummirádlis, mert schase halunk meg. Ez a pesti epikureizmus.

A házasság első évében aztán következik a számoztott fiakker, amely csak véletlen fiakker, mert nem hónapszámra bérelik, hanem a viceházmester úgy szólítja oda a standról. És voltaképpen nem is egyéb kétlovas komflisnál, valóban már csak átmenet a rendes komflisoz, amely később kezd szerepelni. S ez szerepel aztán időtlen-időkig, nem is egyes, hanem többszámban, mert más komflisba ül a férj és másikba a feleség.

A két fiakkerezés közé esik az ebéd, amit a jegyesek rokoni körben fogyasztanak el. Az eljegyzés első napjaiban hétfőn, szerdán és pénteken a menyasszony, kedden, csütörtökön és szombaton a vőlegény szüleinél ebédelnek.

Vasárnap a két család együtt ebédel. A következő hetekben rákerül a sor a távolabbi és legtávolabbi rokonokra is. Ezeket a rokonság fokozatai szerint kategóriákba osztják, akképp, hogy a másodrendű unokatestvérek hamarabb kerüljenek sorra, mint a harmadrendűek. A legtöbb családban azonban a rokonok száma jóval meghaladja az eljegyzést és az esküvőt elválasztó napok számát, fizikailag lehetetlenség tehát az egész rokonságot leebédelni. A jegyesek úgy segítenek a bajon, hogy a távolabbi unokatestvéreknek és a sógornők szüleinek fenntartják a vacsorákat és oszonnákat. A pesti jegyesek, ha rokonok nélkül akarnak enni, ezt csupán úgy tehetik, hogy be-

legalább a kvóta arányában a miénk. Jöjjön az esztendő egyharmad részére közénk, de ne a császár, hanem a király. S ha itt van, szépítse ugy ezt a fővárost, gazdagítsa ugy a gyűjteményeit, rendezkedjék be ugy, hogy jól érezze magát itthon necsak maga a magyar király, hanem az a sok főherceg, diplomata és udvari ember is, aki mindjárt kedvet kapna a magyar fővároshoz, ha a magyar király szíve szerint is előljárna a jó példával. A magyar királyt, a magyar udvart, az odasereglő diplomáciát, az ezzel járó politikai jelentőséget és gazdasági rekompenciát keresi ez a nemzet s akkor nem lesz itt vita a civillista emelése miatt. Civillistát és kalapot emelünk.

Ha királyokról van szó, nemzetekre nézve nem kötelező az az illemszabály, hogy távollevőkről nem szabad rosszat mondani. Királyok legyenek jelenlevők. Mert ha a nemzet nem látja királyát és hiába keresi, nem tudja megtalálni — akkor még jó, ha csak rosszat gondol, de óhatatlan, hogy a rosszat valamikor hangosan is elpanaszolja. Ez az, ami a holnap meginduló vitát kényesebbé teszi. Kívánatos volna, hogy az érthető felindulás dacára is maradjon meg a vita az izlés korlátai között. Mert más az, ha Chlopy után elementáris erővel törtek ki az indulatok, és más volna az, ha előre megfontolt szándékkal, megállapított haditerv szerint indulna meg egy formászerű küzdelem az udvar ellen. Nem kell a királyt a vitába hurcolni, még azt a magyar királyt sem, aki nincs. De azt igenis meg kell mondani, hogy csak ugy az ablakon keresztül milliókat kidobálni éppen elég volt. Adunk milliókat — magyar udvartartásért. Hogy megteremtjük azt a fészket, ahol a magyar király otthon érezheti magát. Mert azt akarjuk, hogy itthon legyen és ne kelljen a

mi saját külön népszámlálásunkat a „második“ magyar embernél kezdenünk, mert a „legelső magyar embert“ nem tudjuk megtalálni . . .

Még egy párbaj.

Budapest, július 8.

Tegnap Tisza István végzett Bánffy Dezsővel s mikor gróf Apponyi Albertnek kellett volna felelnie, már csak egy harapós közbeszólásra volt fizikai ereje. Az erősebb parlamenti ellenfélnek nem válaszolt azonnal, sőt — akarva vagy akaratlanul — olyan mértékét mutatta a közönnyőségnek, mely már szinte tüntetés-számba ment. Apponyi lehangulatossabb körmondata közben ugyanis szívtartott a szájába, amire megtámadott miniszterelnök a támadás közben még alig mutatott példát.

Ma aztán megvívta párbaját Apponyival is.

A gunyolódás fegyveréről ma sem mondott le. De a tegnapi parlagi humorhelyett ma a szalonhumort vette elő. Azt akarta bizonyítani, hogy Apponyi a katonai kérdésekben is sokszor változtatta nézetét s például 1890-ben a mérsékelt ellenzék akkori hivatalos lapjának programjában Apponyi szankciójával jelent meg az a felfogás, hogy a hadsereg vezényleti nyelvét a törvényhozás a felségjogok körébe utalta át.

Ezt a ráolvasást a miniszterelnök szalonhumora ilyenformán stafirozta ki:

— Az én tisztelt barátom költői lelke s nem tesz ugy, mint más közönséges halandó, aki egyszerűen megvallja, hogy nézete megváltozott, hanem csinál magának házi használatra egy költői teóriát, mintha mai ideái már régebben is szunyadtak volna benne, de ő csak lassankint ismerte fel őket egészen. Hát ez kényelmes teória, mert így az utólagos változásokat visszafelé is igazolni lehet. Baj azonban, hogy vannak egyes nyilatkozatok, melyek homlokegyenest ellentétben állanak az én tisztelt barátom mai igazságaival. Így például

mennék a speizba és kulcsesal magukra zárják az ajtót. — Am csodálatosképpen ez még soha egyetlen párnak se jutott eszébe. A pesti jegyesek ugyanis forró, hirtelen és lángoló szenvedélyvel imádják egymás rokonoit. Romeo egyszeri látásra megszerette Juliát. De mi ez a pesti völegényhez képest, aki egyszeri látásra megszeret egy apóst, egy anyóst, két pár nagyszülőt, nagybácsikát, nagynéniket, unokatestvéreket, sógorokat, sógor-nőket! És megszámlálhatatlan családi kis gyerekeket, beleértve azokat is, akik ráülnek a cilingerjére és bögnek, valahányszor ő a szobába lép.

A menyasszony rokon szeretetben még tul-tesz a völegényen, ha ugyan ilyesmi egyáltalán lehetséges. Ez a fiatal hölgy, aki otthon nem tudta, hogy hol vannak a kávékanalak, kifogyhatatlan gyöngédséggel érdeklődik az anyósnak és a néniknek legparányibb háztartási dolgai iránt. Fáradhatatlan figyelemmel hallgatja meg a családi legendákat, mint például azt, hogy hogy volt az, mikor az anyós most tizennégy éve Gasteinba utazott és elvesztette a kékításkáját; vagy hogy hogy volt az, mikor a kiesi Szuszka szamárhurut kapott és a többi gyerekek ugyanakkor kanyarot kaptak.

A jó családi menyasszony különben je-gyessége alatt többféle hirtelen érényeket szokott elárulni. Kisül többek közt, hogy ő, aki-ről csak annyit tudtak, hogy művészi zongor-ázik és remekül rajzol, mellékesen még jó főzni is tud és sokkal szebben csinálja a cukros-gesztenyét, mint Kugler. Kisül, hogy a zöld kalapot, amit mindenki megbámult, ő maga dí-szította odahaza, egy egészen kis divatúrsléány-

nyalaki azonban csak ugy volt ott, ő maga esi-nálta az egészet. És kisül az is, hogy a meny-asszony kis huga estünkint kisírja a szemeit, mí-vel a nénye elmegy hazulról, s neki nem lesz majd, akivel a lelkét megtanulja. Azonképpen, ahogy a menyasszonynál mutatkoznak az akut lelki tu-lajdonságok, ugy mutatkoznak a völegélynél is. Kiderül mindenekelőtt, hogy a völegény telje-nkéntes szakiférfu. Ő nem olyan doktor, mint a többi. Ő Korányi professor kedvence volt az egye-temen. Az ő orvosi disszertációját hetvenöt nyom-tatott lapra terjedt. Az „Orvosi Közlöny“-ben három év előtt megjelent egy cikke.

Ő modern és világlátott ember. Egyszer há-rom hétig volt Párisban és ugyanaddig Londonban Franciaül ugy beszél, mint egy született francia, és angolul ugy, mint egy született angol. Orvosi körökben jól tudják, hogy neki jövője van.

Miután min ezek az apró vonások innen is, tulról is napfényre kerültek, csak egy felfedezés marad hátra. Felfedezik végül azt, hogy a meny-asszony és a völegény örülten szerelmesek egy-másba és egymás nélkül semmi áron se hajlan-dóak élni.

Felfedezik azt is, hogy mind a kettőnek a maga családjával küzdenie kellett s hogy mind a ketten rajongó kitartással és türethetetlen sze-relemmel küzdöttek. S felfedezik még azt, hogy titokban szerették egymást hosszú időközön át — két évig, négy évig, hat évig — amióta csak tudtak az egymás létezéséről, de sőt már azelőtt is egynéhány esztendővel.

itt van az én tisztelt barátom sugalmazá-sával leközölt újságprogram, mely szerint 1890-ben Apponyi is azt vallotta, hogy a vezényleti nyelv kérdése felségjog. . . .

Mindez ugy volt elmondva, hogy Ap-ponyi ne is próbáljon tiltakozni az újság-program hitelessége ellen, mert a mi-niszterelnök ur jól van informálva s ha kell, azt is kisüti, hogy azt a programot Apponyi nemcsak sugalmazta, hanem maga szövegezte, talán maga írta is.

Hock János közbe is szólt:

— Az a program nem volt aláírva, tehát csak áruló boesájhatta a miniszterelnök ur rendelkezésére.

Apponyi Albert nem fogta fel ilyen tragikusan a csapást. Ugy látszik, készen van ilyen árulásokra s azonfelül az ő szol-gálatkész finomsága szeret is megbirkózni a nehéz szituációval. Elegánsan és könnye-dően szólt át Tiszához:

— Szabad kermem azt az újságprog-rammot!

Tisza udvariasan át akarta neki nozni, Apponyi pedig féluton elébe ment. S a két ellenfél e találkozására derűse fordította a hangulatot.

S Apponyi ki is használta ezt a der-űs hangulatot. Nagyon finoman vágott vissza. Elmondta, hogy pályája kezdetén hive volt annak az eszmének is, hogy a honvédség szervezésbe kapcsolatra hozassék a közös hadsereggel. Később belátta ennek vesze-delmes voltát és „nyíltan kijelentette, mint bármely más prózai lélek, hogy nézete megváltozott.“

— Ezzel tehát az én közönséges prózai voltom iránt a miniszterelnök ur legkényesebb igényeit is kielégítettem.

Az egész Ház nevetett, még Tisza is.

Apponyi azután beszédeinek diszkötésű kiadásából szemelvényeket olvasott fel, hogy már 1899-ben tiltakozott a vezényleti nyelvnek a felségjogok körébe utalása el-len, ez pedig mindenesetre teljesebb értékű bizonyíték, mint egy újságprogram, mely — ha talán ő szövegezte is — föltétlenül téves és nem fejezi ki az ő egyéni meg-győződését, legfőlebb talán a párt állás-pontját.

Tisza fölemelkedett, hogy megfeleljen. Most Apponyi visszafizette előzőkénységét s ő vitte át a miniszterelnöknek ugy az új-ságprogramot, mint saját beszédeinek diszkötésű kiadását.

— Köszönöm! — mosolygott Tisza. Mosolygott a Ház is megint.

De ez nem tartóztatta vissza a mi-niszterelnököt, hogy megint csak gunyosan vágjon vissza. Ha Apponyi azt jegyezte meg, hogy ő nem, csak a törvényhozás vélte a felségjogok közé utaltak a vezény-leti nyelv kérdését, hát erre a miniszter-elnök azt válaszolta, hogy bármennyire tisztelje az „ő tisztelt barátját“, a törvény-hozás felfogását többre becsüli az „ő tisztelt barátjának“ egyéni felfogásánál.

Ilyen finoman esett meg — ellentétben a tegnapi párbaj tónusával — Tisza leszá-molása Apponyival. Ez már sokkal jobban tetszett mindenkinek. A jobboldal azt mondta: „ugy-e, tud Tisza keztyüs kézzel is hada-kozni?“ — Viszont az ellenzék azt jegyezte meg: „de Apponyival nem is tudott ugy elbánni!“ S ebben aztán valamennyien meg-vigasztalódtak.

Egyébként általánosságban elfogadták ma a költségvetést.

A civillistára azonban még nem került sor. Az idő már kettőre járt s az ülések

meghosszabbítása a civillista-javaslatra nem vonatkozik. Holnap is csak két óráig tart az ülés, de Tisza István a mai tanácskozás végén már beterjesztett egy indítványt, hogy az ülések egy órával vagy meghosszabbítása terjesztessék ki a civillista-javaslatra is. Az indítvány fölött holnap szavaznak s a hétfői ülés már megint délután három óráig fog tartani . . .

A képviselőház ülése július 8-án.

— Kezdeté délelőtt 10¹/₂ órákor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor, Nyíri Sándor, Hieronymi Károly, Tallán Béla, Berzeviczy Albert, Cseh Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést és bemutatja a feliratokat.

Vlád Aurél személyes kérdésben kér szót. A miniszterelnök tegnap azt mondotta, hogy azon lesz, hogy akik konkolyt hintenek s nincsenek megelégedve az ő nemzeti politikájával, ezután még inkább elégedetlenek lesznek vele.

Endrey Gyula: Ez az egy helyes volt.

Olay Lajos: Csak aztán úgy is legyen!

Vlád Aurél: A konkolyhintést a miniszterelnök órára értette, mert mondotta, hogy a nemzeti képviselőkhöz szól. (Zajos felkiáltások jobbról: Nemzeti képviselő nincs!)

Nagy Mihály: Itt csak magyar képviselő van.

Vlád Aurél: Ha a miniszterelnök az ő beszédéről azt mondja, hogy az konkolyhintés volt, akkor ő enyhén csak annyit felel, hogy viszont a miniszterelnök beszéde, amelyben azt hangsúlyozta, hogy a nemzeti törvényt nem fogja revidálni, holott valójában mégis megteszi azt — tiszta ámtás volt. (Nagy derűtség a jobboldalon.)

Kammerer Ernő előadó a pénzügyi bizottság jelentését terjeszt elő a gazdasági bizottság javaslatai tárgyában.

Következik a napirend:

az 1904. évi költségvetés

tárgyalása.

Szederkényi Nándor záróbeszédében szóvá teszi a horvát memorandum ügyét és az ischli klauzula kérdését, amelyek új momentumok ebben a vitában. A legnagyobb parlamenti sérelem, ha a miniszterelnök azt hangoztatja, hogy ezeket, mivel hivatalos működésből való aktákra vonatkoznak, nem szabad a törvényhozás elé vinni. Itt az ország érdekében van szó és már régóta kötelessége lett volna Bánffyknak lerántani a leplet a horvátországi üzemlekről. Paklitzs folyt az ország gazdasági érdekeivel az ischli klauzula körül is. Más parlamentek ilyen esetekben vizsgáló-bizottságot küldenek ki, mi pedig félve titkolózunk. Követeli, hogy a kormány hozza nyilvánosságra Bánffy memorandumát és az ischli klauzula szövegét. (Felkiáltások jobbfelől: Minek?) Azért, hogy az ország tájékozva legyen, mielőtt sáfarkodás folyik érdekeivel. Ismerteti beadott határozati javaslatát s elfogadásra ajánlja azt. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Polemizál a miniszterelnökkel a hadsereg vezényleti nyelvnek és a gazdasági közösségnek kérdésében, amelyekkel a kormány frivol játékok üz; végül szembeállt Khuen-Héderváry felfogásával a horvát közösség tekintetében; a volt horvát bán magyar államellenes törekvéseknek volt szószólója Horvátországban s most teljesen beleillik a magyar kormányba, amikor arra az állapontra helyezkedik, hogy van horvát királyság. Ennek a kormánynak minden cselekedete veszedelem Magyarországra nézve s ezért kéri a Házat, hogy ne szavazza meg a költségvetést. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Udvarý Ferenc újból megokolja határozati javaslatát, amely ellen a miniszterelnöknek egyetlen egy szava sem volt. Ismét foglalkozik a magánhitel kérdésével és a bankcenzúra módjaival. Magyarországon csak a kis gazda nem képes olcsó hitelt szerezni s a tervezett telepítési bank nem fog ezeken az állapotokon segíteni. Még egyszer figyelmébe ajánlja a kormánynak a szabadalmi ügyet, amelynek révén milliók maradnának Magyarországon és az illetékreform kérdését, amelyvel a kormány állítólag már foglalkozik. A költségvetést nem szavazza meg.

Molnár János azon panaszkodik, hogy a miniszterelnök semmibe sem veszi a néppártot s még csak egy szóval sem reflektál a néppárti szónokainak tárgyilagos beszédeire. Ehhez a néppárt már hozzászólt. Tiltakozik a miniszterelnök ama felfogása ellen, hogy itt csak addig lesz magyar állam, amíg benne maradtunk a nagyhatalmi közösségben. Ő hűve az Ausztriával fennálló kapcsolatnak, de vallja, hogy csak addig nagyhatalom Ausztria, míg mi vele közösségben vagyunk. Ezzel a mondással a miniszterelnök kompromit-

álta Magyarországot a külföld előtt. A néppárt nemzeti politikájának helyességét semmiben bizonyítja jobban, mint a miniszterelnök elhibázott nemzeti politikája, pedig mikor a néppárt a türelmen idejett hirdette a nemzeti ügyek iránt, akkor a többség ezért hazafurász vádjával illette. (Ugy van! a néppárton.) És tiltakozik a miniszterelnök amaz állapontja ellen is, hogy az Ausztriával kötendő kiegyezés odaát életbeléptethető lenne a 14. szakasz által.

Elnök: Szünetet ad.

(Szünet után.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Molnár Jánosnak azt feleli, hogy nem reflektált a néppárti szónokok felszólalásaira, mert az azokban felvetett témák nem szorulnak sürgős megvitatásra, de azért halgatásat ne magyarázzák arra, mintha egyetértene a néppárttal. (Derűtség a jobboldalon.) A néppárt hivatalos nemzeti politikáját és programját nem kárhóztatta, de egyesesen veszedelmesebb tartja a néppárti organumainak, különösen től nyilván lapjainak ígatásait, amelyek a tót ajku nép nemzeti érzelmének *kiszélesítésére* irányulnak. (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Emlékszik rá, hogy a néppárt egyik tót nyelvű lapja azaz ígatott, hogy: ti szegény tótok, elveszik nyelveket, elrabolják iskoláitokat. (Ugy van! jobbról.) Zajos elmondás a néppárton.) Majd polemizál gróf Apponyi Alberttel s hangsúlyozza, hogy ő is azt tartja s ezt az állapontját nem egyszer kifejtette, hogy a nagyhatalom csak addig állhat fenn, amíg erős magyar állam támogatja. Ami azt illeti, hogy Apponyi a Széll-kormány idejéből nem tudott 400 millió katonai többkötetéről, arra nézve megjegyzi, hogy az új szükséglet nem volt új, mert annak legnagyobb része az ágyúbeszerzésekre kellett; erről mindenki tudott, éppenny, mint a tűzértség reformjáról is, amely már régen be volt jelentve. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ami pedig azt illeti, hogy ha jut pénz az orosz-japán háború ellenére a katonai követésekre, akkor telhetnek a beruházásokra is, arra nézve ismét egy köztudomású tényre hivatkozik, hogy t. i. a katonai költséseinél egy-egy évre csak annyi jut kibocsátásra, amennyi feltétlenül szükséges, a többivel pedig várni fognak az alkalmas pénzügyi helyzet beálltáig. (Helyeslés a jobboldalon.) Teljesen téves alapon mozog Apponyinak az 1899. XXX. törvények körül kifejtett véleménye. Az előzetes kereskedelmi szerződés tárgyalásokra a kormány felhatalmazást kért egy törvényjavaslatban, amelyet nem tárgyalhatott a Ház, mert országos érdekek más törvényjavaslatok tárgyalását követelték. (Ugy van! jobbfelől.) A kormány felelősséget tartozik, amiért megindította az előzetes tanácskozásokat, de tette ezt kötelességéből, mert épp úgy felelősséggel tartozik az ország gazdasági érdekeinek védelméért. Ebből önként folyik az is, hogy miért nem tárgyalta tette eddig a kormány az önálló vámtarifát; az előbb említett okokon kívül azért nem, mert nem akarta vele megkötni az ország kezét, míg Ausztriának velünk szemben szabad keze maradt volna. (Élénk helyeslés jobbról.) Ezek után nyugodt lelkiismerettel utasíthatja vissza Apponyival szemben a nagyképű ködös könnyelmű vádját s visszautasítja a vádat, mert Apponyi megelégedett róla, hogy nemcsak a 14. szakasz után van mód a vámközösség fenntartására. (Zajos helyeslés jobbról.) Frázis kedvéért elhalgatta azt is Apponyi, hogy a nemzeti ifjak ezental a közös hadsereg magyar ezredében igen találkoznak a magyar állam-esszme megnyilvánulásával, mert egészen más lesz a helyzet, ha a magyar ezredében csak magyar tisztet fognak kinevezni. (Élénk helyeslés jobbról.) A katonai kérdésekben nem lepi meg Apponyi ellenmondása, mert neki, a benne rejülő illuzióra való hajlandóság révén, mindig vannak rejtett eszméi, amelyek benne szunnyadoznak; mindig eszméket hirdet, de azok sohasem az igazak. Élénk helyeslés és derűtség a jobboldalon.) Csak tekintsen vissza multjába s meg fogja önmagának vallani, hogy nem egyszer változtatta nézetét a hadsereg nyelvkérdésében; mikor aztán ő maga hivatkozott régebbi beszédeire, belélti magát abba, hogy az eszméi is benn vannak azokban. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Hivatkozik az 1889-iki beszéde, amelyben a felségjogok köréből kiveendőnek tartotta a vezénynyelvet, de már egy 1890-iki programban, amely a *Pesti Naplóban* jelent meg s amely tudtával az Apponyi programját fejtette ki, azt az állapontot foglalta el, hogy a vezénylet nyelvnek megállapítása a felségjogok közé tartozik. (Zajos helyeslés és derűtség jobbfelől.) Ezt akarta figyelmébe ajánlani Apponyinak.

Elnök: Gróf Apponyi Albert személyes kérdésben kér szót. (Apponyi elkéri a miniszterelnököt az 1890. évi felolvasott újságcekket, amit a miniszterelnök átvissz Apponyihoz. Zajos derűtség a jobboldalon.)

Gróf Apponyi Albert: Ne csodálkozzanak rajta, hogy sulyt helyez erre az idézetre, mert hiszen a miniszterelnök egyenesen abból akarta ki-

mutatni, hogy ő hosszú politikai pályáján a közös hadsereg nyelvkérdésében sokszor változtatta nézetét. A miniszterelnök a kérdéses cikkre, amely a *Pesti Naplóban* 1890-ben jelent meg, úgy hivatkozott, mint az ő önéletrajzi leleplezésére s az azt követő jászberényi beszéde uty tüntette fel, hogy abban az ő illuzióra hajló lelkületének és a benne lappangó igazságoknak teljesebb felismerésére jutott. Hivatkozott a miniszterelnök arra is, hogy ő, mikor a Sennyey-pártnak volt tagja, közösséget vállalt azzal a programmal, amely a honvédséget szorosabb és szervezettebb kapcsolatba akarta hozni a közös hadsereggel. De már azt nem tette hozzá a miniszterelnök, hogy a Sennyey-párt programja egyúttal követelte a hadseregben a magyar szellem ápolását és a magyar katonai oktatás létesítését is. Elismeri, hogy a Sennyey-program követelte a honvédség és a hadsereg szorosabb kapcsolatát. Abban a pártban töltötte kezdő éveit s azt a pártprogramot a magáénak vallotta. Csak hogy kilépése után, mikor egy új párt élére került, az ország színe előtt, a képviselőházban nem egyszer egész határozottan kijelentette, hogy azt a programponot elejtí, azt nem vallja többé, sőt annak ellenkezőjét tartja helyesnek, mert érett megfontolás után így győződött meg. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Igazságtalanabb vád nem hozható fel ellene annál, hogy ő a hadsereg kérdéseiben megváltoztatta nézetét. Minden politikus tartozik tanulmányainak, tapasztalatainak alapján, a fejlődés igényeivel képest nézetét fejleszteni, hisz a csemetéből lesz a fa, de ugyanaz marad, ha terelvényesebb, erősebb is. (Élénk tetszés a bal- és szélsőbaloldalon.) Soha nem tévovázott; mióta vezető állást tölt be a politikai életben, mindig követelte a magyar nemzeti eszme érvényesülését a hadseregben, a nemzeti közjognak tőrfoglalását. A részletek módosultak, de az irány mindig ugyanaz maradt. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Mikor a szabadelvűpártba lépett, mert egy bölcs kormánynak üdvös korszak látta bekészüteni, akkor sem mondott le a nemzeti haladás követeléséről. Sajnálja, hogy az a jászberényi beszéd, amelyben a szabadelvűpártba való belépését választói előtt megpecsételte, nincs nála, bár egész apparátussal szerelte fel magát, mert várta a miniszterelnök támadásait. Ami a felolvasott újságcekket illeti, tény, hogy azt a közleményt ő sugalmazta; az programmszerű nyilatkozat a felségjogokról, de mégis csak újságcekk . . .

Hock János: Nincs aláírva Apponyi neve! (Derűtség a jobboldalon.)

Gróf Apponyi Albert: Akár van aláírva, akár nincs, a magáénak vallja, de megjegyzi, hogy az a 89-iki újságcekk nem elég szabatosan fejezi ki az ő állapontját a vezényleti nyelvről és a felségjogok tartalmáról. Jellemzi a miniszterelnököt, hogy nem parlamenti beszédre hivatkozik, hanem eltemetett újságközleményeket rángat elő; látszik, hogy nehéz helyzetben ilyen argumentumokhoz kénytelen nyulni. Nézze meg a miniszterelnök az 1889-iki beszéde, amelyben a felségjogokról nyilatkozott; felolvassa belőle azt a részt, amelyben egész határozottsággal azt mondta, hogy a közös hadsereg vezényleti nyelvnek megállapítása nem felségjog. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ne keressen hát a miniszterelnök ellenmondásokat az ő felfogásában a hadsereg nyelvről és a felségjogok tartalmáról, mert olyant találni nem fog. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Szívesen elismeri, hogy az az újságcekk nem fejezte ki Apponyi egyéni nézetét a felségjogok köréről, hanem a törvényhozás állapontját foglalta magában az 1867 : XII. törvények 11. szakaszáról. Ezt a finom distinkciót elfogadva, figyelmezteti az ellenzékét, hogy a többség és a kormány nem mostanában követte el azt a hazafurást, hogy a felségjogok körébe tartozónak ismerte el a hadsereg vezényleti nyelvnek megállapítását, hanem már 1889-ben is ez volt a törvényhozás állapontja. (Élénk helyeslés jobbról.) Ne gondolja Apponyi, hogy az ő fejlődése és érlelődése mindig nyilegyenes volt; lerontja azt az illuziót, mert bizony azok a tények, amelyekre most utalt, bizonyítják, hogy az a nyelvesszö megletetős irányeltéréseket mutatott. (Zajos helyeslés jobbról.)

Molnár János személyes kérdésben azt feleli a miniszterelnöknek, hogy azok a lapok, amelyekre a miniszterelnök hivatkozott, nem a néppárt hivatalos organumai; a néppártnak csak egy hivatalos lapja van, az *Alkotmány*, de abban is akárhány olyan cikk jelenik meg, amelyért a néppárt nem vállal felelősséget. (Zajos derűtség a jobboldalon.) Az inkriminált cikk a *Kresztányban* látott napvilágot, az az ő lapja s nem a néppárté, tehát ne kenjék azt a néppártra. (Derűtség a jobboldalon.)

Elnök: Berekeszti a vitát és elrendeli a szavazást.

A többség az összes határozati javaslatokat elveti s a költségvetést általánosságban elfogadja.

Bejelenti, hogy a miniszterelnök *indítványt* nyújtott be az udvartartás költségeinek felemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalásának tartamára az ülésnek délután 3 óráig való meghosszabbításáról. Ezt az indítványt holnap egyszerű szavazással fogják eldönteni. Holnap napirenden lesznek a kisebb tárcaik s ezekkel kapcsolatosan az udvartartás költségeinek felemeléséről szóló törvényjavaslatot.

Lengyel Zoltán kifogásolja, hogy holnap a költségvetéssel kapcsolatosan a civilista-javaslatot is napirendre tűzik. Szeretné tudni, mit fognak előbb tárgyalni, mert ő fel akar szólni az udvartartás költségeinél s már most nem tudja, mely tételhez szóljon: a régi civilistához-e vagy az újhoz?

Gróf Tisza István miniszterelnök felvilágosítja Lengyelt, hogy a régi gyakorlatot fogják követni s mielőtt a kisebb tárcaik tárgyalása során az udvartartás költségeihez jutnak, előveszik az erre vonatkozó törvényjavaslatot. (Helyeslés a jobboldalon.)

Lengyel Zoltán fenntartja azt a véleményét, hogy a kisebb tárcaikkal kapcsolatban nem lehet napirendre tűzni a civilistát, hanem csak a költségvetés tárgyalása után. (Élénk ellenmondás jobbról.)

Rátkay László szerint a miniszterelnöknek nem most, hanem akkor kell majd beszélni a házszabályok értelmében az ülés meghosszabbítására irányuló indítványát, ha majd a civilista tárgyalása megkezdődik. (Zajos ellenmondások jobbról.) Vonja vissza hát indítványát. (Helyeslés a bal- és szélsőoldalon.)

Élők: Hivatkozik a házszabályok 203. szakaszára, amely ennek a felfogásnak ellene szól. Kimondja a határozatot, hogy a többség elfogadja az előni indítványt a napirend tárgyalásán s az ülést délután 1/2 órakor bezárja.

BELFÖLD

A civilista tárgyalása. Az idei költségvetés általános tárgyalását ma befejezte a képviselőház s a záróbeszédet elhangzása után a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául elfogadták. Holnap megkezdődik a Ház a királyi udvartartás költségeinek felemeléséről szóló javaslat tárgyalását s Kammerer Ernő előadó után felszólal gróf Tisza István miniszterelnök. Értesülésünk szerint a kormányelnök csupán ama pénzügyi körülmények megokolására fog szorítkozni, melyek a civilista fölemelését már a múlt esztendőre visszamenőleg is szükségessé teszik. Gróf Tisza után az első szónok Rákosi Viktor lesz, ki a függetlenségi és 48-as párt álláspontját fejti ki, nyomban utána gróf Apponyi Albert beszél. Apponyi indítványt terjeszt be, mely szerint a kormányt a civilista-javaslatot vegye le napirendről, egyúttal pedig az udvartartás dolgában a királyhoz intézendő felirati javaslatot szerkesztésére tizenöttagú bizottságot küldjön ki a Ház.

A civilistához már ma sokan feliratkoztak és pedig a következők: Rákosi Viktor, gróf Apponyi Albert, Okolicsányi László, Simonyi-Semadom Sándor, Eötvös Károly, Rátkay László, Mezössy Béla, Barabás Béla, Endrey Gyula, Gaál Sándor, Sebess Dénes, Vertán Endre, Thaly Ferenc, Szalay László, Kapotsffy Jenő, Polónyi Géza, Szatmári Mór, Bakonyi Soma, Bizony Ákos és Veres József.

Ugron Gábor és Bartha Miklós is bejelentették, hogy a civilista tárgyalása során beszélni óhajtanak; nekik, amint felszólalásuk anyagával elkészülnek, helyet engednek a feliratkozottak. Kivülük azonban még vagy husz képviselő szándékozik a vitában résztvenni. Mindazáltal parlamenti körökben biztosra veszik, hogy a civilista tárgyalása két hétnél tovább nem fog tartani. A szónokok nem szándékoznak a vitát hosszúra nyújtani, mert még hátra van a budget részletes tárgyalása s a katonai alapítványokról szóló törvényjavaslat. Ezekkel azonban három-négy nap alatt végeznek s

így előreláthatólag július 25-ike táján megkezdődik a parlamenti vakáció.

A közös hadügyminiszter Magyarországon. Két nap óta polemizál már egy bécsi könyv-matos a magyar félhivatalossal a körül, hogy merre járt vasárnap Pitreich lovag közös hadügyminiszter. Ma a félhivatalos *Budapesti Tudósító* ezt írja:

Azzal a hamis hírrel kapcsolatban, hogy Pitreich lovag tábornagynak közös hadügyminiszter vasárnap Budapestre utazott, egy bécsi helyi könyv-matos beható jelentést közölt azokról a tárgyalásokról, amelyeket a közös hadügyminiszter ez alkalommal gróf Tisza István miniszterelnökkel és Nyiri Sándor vezérőrnagy honvédelmi miniszterrel folytatott. A legilletékesebb fülhatalmazás alapján konstatahathatunk, hogy gróf Tisza István ez időben Geszten, Nyiri Sándor pedig balatonmelleki nyaralóhelyén volt s hogy e szerint ez alkalommal Budapesten Pitreich lovag nem tárgyalhatott említett magyar miniszterársaival. Ugyanaz a bécsi helyi könyv-matos még azt is állítja, hogy Pitreich lovag hadügyminiszter Nyiri Sándor honvédelmi miniszterrel hétfőn a *Veszprém* mellett levő katonai lövőhelyet meglátogatta. Ugyancsak illetékes helyről nyert fülhatalmazás alapján megállapíthatjuk, hogy Nyiri miniszter sem *Veszprém*-ben, sem az *otlani katonai lövőhely*-en nem volt s hogy e szerint Pitreich lovag hadügyminiszterrel ezuttal nem találkozott.

Ezzel szemben Bécsből azt táviratozzák, hogy tekintettel az egyes lapokban a közös hadügyminiszter Budapestre tett titokzatos utazására vonatkozólag közölt hírekre, a hadügyminiszterium a következőket közli a bécsi császári és királyi távirati irodával:

Pitreich közös hadügyminiszter *Krobatin* altábornagy kíséretében Bécsből Győrön át vasárnap délután *Veszprémbe* érkezett, hogy jelen legyen hétfőn az ott tartandó tüzéségi lövőgyakorlatokon. A lövőgyakorlatok későn végződve, Pitreich lovag tábornagynak e napon más, Bécsbe vezető utvonal nem állott rendelkezésére, mint a Budapesten át vezet. Ott Pitreich lovagnak a *keleti pályaudvaron háromnegyed órát kellett várnia*, míg vonatának csatlakozása volt, mely időt vacsorázásra használta fel. A magyar kormány tagjai közül senkinek sem volt tudomása a miniszter e rövid tartózkodásáról, miért is teljes joggal volt állítható, hogy a hadügyminiszter a delegációk befejeződése óta Budapesten nem időzött.

Apponyi Amerikában. Az interparlamentáris konferencia tudvalevőleg *St.-Louisban* tartja meg az idei nagygyűlést. Gróf Apponyi Albert ma elvállalta azt, hogy a magyar csoportot ő vezeti Amerikába. Gróf Apponyit többször kérték, fogadná el ezt a nagyjelentőségű tisztséget; de ő elhárította ezt magától. *Tisza grófnak elejétől végig az volt az óhajta*, hogy *St. Louisban* a magyar parlamentet gróf Apponyi képviselje s e nézetéből nem is csinált titkot. Ma gróf Apponyi kijelentette, hogy a vezéri tisztelet elfogadja.

Az új véderőjavaslat. Bécsből táviratozzák: A hadvezetőség egy kiváló tagja ma akként nyilatkozott egy lap tudósító előtt, hogy az osztrák kormány az őszzel a Reichsrath elé kívánja terjeszteni az új véderőjavaslatot s magától értetődik, hogy ugyanakkor a magyar kormány is a képviselőház elé lép az új véderőjavaslatokkal. A szakminisztériumokban most tárgyalják az idevágó kérdéseket s a hadügyminisztériumban már legközelebbre várják a tárgyalások befejezését. A magyar kormánnyal még függőben levő differenciák már nem jelentenek, de hamarosan el fognak simittatni. *Az új katonai büntetőeljárás* tekintetében is közel van a megegyezés s a közös hadügyminiszter várja a magyar kormány választását legutolsó előterjesztésére a magyar nyelvnek az új büntetőeljárásban való érvényesítését illetőleg. Az új *gyorsítuló ágyúkkal* folyamatban levő kísérleteket még e hónapban befejezik a próbautégek s akkor aztán nyomban megkezdik az arzenálban az ágyúcsövek gyártását. A közös hadügyi kormány pályázatot fog hirdetni bizonyos ágyúkatrészek szállítására.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, július 8.

Minél több jelentés és távirat érkezik a haretéről, annál kevésbé tudjuk, hogy mi történik ott tulajdonképpen. De hogy történik valami, helyesebben készülődik valami, az bizonyos. Bizonyos az is, hogy az ellenséges seregek folytonosan érintkeznek egymással, úgy hogy most már lehetetlenségnek tartjuk, hogy az eszések megakadályozzák a hadműveleteket. A japánok erőszakolják a döntő ütközetet. Csak azt nem lehet sejteni, hogy hol fogják Kuro-patkin elfogadására kényszeríteni. Nem is fogunk tisztán látni mindaddig, míg a japánok taktikai terve ki nem derül. És úgy látszik, hogy ezt a tervet az előőrsök mozdulatai mögé rejtik. *Kuroki* falán az előcsapatok folytonos támadásával, előre- és hátrairányításával csak azt akarja elérni, hogy az oroszok megmaradjanak mostani csoportosításukban, hogy ő azután seregének zömével az orosz haderőnek északi szárnyát támadja meg, ami ha sikerülne, könnyen végzetes helyzetet teremtene *Kuro-patkin* számára.

Mert ki érthetné meg másképpen az egy napra sem szünetelő folytonos csatározásokat? És ki tudná megmagyarázni, hogy miért nem hallunk soha semmit arról, hogy mi rejtezik az elszigetelten harcoló japán előcsapatok mögött? Követi-e ezeket nagyobb haderő vagy nem? Erre semmi feleletet nem adnak a tudósítások. Csak annyit értenek meg, hogy a japánok szakadatlanul foglalkoztatják az oroszokat, hogy figyelmüket százfelé szórják szét, miközben ők maguk mégis csak előbbre jutnak, de oly módon, hogy Kuro-patkin nem tudja, hogy hol koncentrálja ellenük erejét.

Port-Arthur ostroma.

Csifu, július 8.

A japán csapatokat, amelyek *Port-Arthurt* körülzárták, *ötvénezer emberre becsülik*. A japánok a vár körül levő összes magasabb pontokat megszállották és erősségeket építettek, amelyekből a várost bombázni fogják. Junius 30-án kétnapi harc után a várostól hét-nyolc mérföldnyire északra levő két pontot is elfoglalták, amelyekről igen elkeseredett harcok voltak az oroszokkal, akik közül 150 elesett és megsebesült. A port-arthuri orosz flotta veszteségéről még mindig ellentmondó híreket terjesztenek.

Kínai emberek, akik *Port-Arthurt* július 2-án hagyták el, azt beszélnek, hogy elutasításuk idejében csak kilenc orosz hadihajó és néhány torpedóhajó volt a kikötőben. Néhány megrongálódott torpedóhajót kijavítottak. Oly menekülők, akik július 3-án hagyták el *Port-Arthurt*, azt beszélnek, hogy a japánok ezen a napon nagyon gyorsan közeledtek *Port-Arthurhoz*. A Farkas-hegy elfoglalása lehetővé teszi a japánoknak, hogy erről a hegyről úgy az erősségeket, valamint a kikötőket ostromolják. Az oroszok helyzete a Farkas-hegy elvesztése óta nagyon megrosszabbodott.

Kínai forrásból eredő hírek szerint július 4-én ütközet volt a *Port-Arthurtól* északra letelepült dombokon, mely alkalommal az oroszok

AGRARIA magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe. Tiszta acélananyag saját hámozóinkból. Elküldhetetlen tégelyacélekefeje. Páncélacél-kormányelemek. Magasított acélekefeje. Porvédő kerékek. Acél-gördülő. Csak kitanasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajművelő-gépeket terjedelmesen ismereti és egyáltalán a talaj zlapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdaság értékes felvilágosítást nyújt — és díjmentesen küldeték. Egyeztetés terén legelőrangú magyar gyártmány felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is. Rövidített levélcím: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgősním: „Agraria“ Budapest.

nak száz halottjuk és ötven sebesültjük volt. Az elesettek és megsebesültek fölszedésére kinaikat használták föl. A japánok, kik megszállották a második dombort Port-Arthur körül, a félsziget keleti részén vonják össze hadi erejüket, nyilván ama szándékkal, hogy a tengerész-tábor felé vonuljanak, melyet a dombor között, éppen Port-Arthur hátába vívó főtörzseros ural. Azt hiszik, hogy az erősség sorsa attól függ, hogy ez a hely, melyet kétezer főnyi tengerészgyalogoság tart megszállva, bevehetnek bizonyul-e.

Csifu, július 8.

A liaotungi keleti partról ideérkezett egyik szava-híhető kinaik azt beszéli, hogy egy japán hadosztály július 5-én megszállotta a Takusán-hegy északi lejtőjét, amelynek csúcsa nem egészen három mérföldnyire van Port-Arthurtól. A hadosztály a Port-Arthurtól északra lévő országrugaton elvált egy másik hadosztálytól és a hegységen át vonul, míg a másik hadosztály utját az uton folytatta a tengerész-tábor irányában. Ennek, hogy a tábort elérhesse, sik uton kell mennie. A tábor, mihelyest japán hadosztály áll a Takusán-hegyen, nem tartható. A japánok tegnap elfoglalták a fő-ovonalon lévő 16. sz. erősséget.

Berlin, július 8.

A *Lokalanzeiger*nek táviratozzák Tokióból: Japán nagy erőfeszítéseket tesz, hogy haderejét fokozza s hála a lakosság nagy hazafiaságának, ez sikerül is. Ujabbban 500.000 kiszolgált katoná és még nem hadköteles ifjú jelentkezett besorozásra s ezeket a japán kaszárnyákban most gyakorolják be. A japán vezérkar bizik benne, hogy még az idén szeptemberben több mint egy millió főnyi sereget küldhet a harctérre. Ausztriából és Amerikából több mint 30.000 fő érkezett eddig.

Tokio, július 8.

A harc színterén jelenleg legnagyobb fontosságú műveleteket hajtanak végre, de a kormány nagy súlyt fektet arra, hogy a *haremószulok* *ugyszólván teljesen titokban maradjanak. Dáni* megszállása óta a kormány Port-Arthur megszállását illetőleg hallgatott. Bár érkeztek különböző forrásokból, különösen kinaiktól, összefüggéstelen hírek Japánban, de ezeknek kiülföldre juttatása súlyos büntetés mellett tilos. Sem a Port-Arthurt ostromlott sereget, sem Oku seregét, sem pedig a takusáni hadsereget kiülföldi nem kísérheti és a haditudósítók, valamint a kiülföldi katonai attasék, kik Kuroki seregét kísérik, két kilométeres átmérőjű területet túl nem léphetnek

Szárazföldi csatározások.

Pétervári, július 8.

Kuropalkinnak 5-ikéről keltezett, a cárhoz intézett távirata szerint az orosz és japán járőrök Sziuncsöntől 14 kilométernyire délkeletre, Vafangku vidékén, Taicában megütköztek. Az orosz járőrök azután délfelé portyáztak és megállapították, hogy Janszan község közelében, Csainjától hét kilométernyire délkeletre mintegy tízezer főnyi gyalogságból álló, egy lovaszázaddal és négy ágyúval ellátott ellenséges előrs van, Diamancában pedig a Cinszon-folyó völgyében egy zászlóalj lovaszázaddal és tizenkét századdal. Ez előrs mögött Uanfuzanban jelentékesen japán hadierő van. A kinaik jelentése szerint ezeket a csapatokat Dasjankheben szállították partra, Takusántól hatvan kilométernyire délnyugatra 4-én egy kozák járőr lovasvadászokkal Paljamicáig jutott, a Csinszon bal mellékfolyója völgyében, Jamonlicától kilenc kilométernyire északra is jelentős ellenséges hadierőt látott meg. Egy japán előrrel Paljamicánál történt megütközés közben egy kozák megsebesült, 4-én két orosz század és egy szotnya az Uj-Dalin felé vezető északi utasorosan visszavetett Liutiatatiriból egy japán előrs csapatot. Ez alkalommal egy kozák megsebesült. Három kozák eltűnt.

Pétervári, július 8.

Szaharov tábornok 6-iki kelettel azt távira-

tozta a vezérkarnak, hogy az ellenség július 4-én vissza akarta az oroszokat előrsvonaluk déli részén szorítani, de ez a kísérlete nem sikerült.

— Tekintettel arra — ugymond — hogy a japánok kiürítették Vafangkut és Potajekt, 4-én alaposabban átkutatuk a vidéket Sziuncsön irányában. Reggel kilenc órakor az ellenséges előrsnek gyalogságból és lovaságból álló és két gépfegyverrel ellátott apróbb csapatait a Vancsinpu - Jancsantiatun - Baciacsa-vonalon láttuk meg, a vasúti vonal mindkét részén Sziuncsöntől hat kilométernyire északra. A lövészek és a lovaság tüzelésére, valamint balszárnyunk megkerülésére kénytelenek voltak a japánok a vonalról visszahúzódní és a Kuicscsin irányában lévő Sziuncsöntől északra négy kilométernyire lévő magaslatokra visszavonulni. Ütegünk kedvező helyzetbe vezényelve, oly hatásosan kezdett tüzelni a magaslaton föllállított ellenséges lovaságra, hogy a japánok, mindjárt az első lövészek után, Sziuncsön felé menekültek. Lövészeink egy része hatalmába kerítette a vasúti állomást, de előbbre nem haladhatott, mert a sziuncsöni városfalat ellenséges lovaság és hegyi tüzérség tartotta megszállva. A Sziuncsöntől öt kilométernyire keletre fekvő dombokat is elfoglalták. Ekkor az ellenség a Szeviszkoko-folyó bal partjáról ágyúval a vasúti állomás felé és az általunk Kuicscsin mellett megszállt dombokra kezdett tüzelni. Ujabb kutatás azt eredményezte, hogy a Szeviszkoko-folyó balpartján meglehetősen erős ellenséges haderők vannak és hogy Sziuncsön és a város keleti részén lévő dombokat ellenséges előrs tartja megszállva. A negyedik számú japán dragonyosrezd két katonája fogságba esett. A Szidiam mellett lévő dombok az ellenséges előrsök hatalmában vannak, melyeknek tájéka Szidiantól hat kilométerre délre van. Szifantai és az Ocaitától délre lévő magaslatokat is ellenséges csapatok tartják megszállva.

Hogy megállapítsuk az ellenség erejét a Dalin-szorosban, csapatot küldtünk oda. Amikor az meg akarta kerülni az ellenséges balszárnyat, japán századra akadt, mely el akarta vágni visszavonulási utját. Mivelhogy az ellenség az utolsó pillanatban érkezett lovaságunk tüzelése visszatartotta, északról megérkeztek lövészeink és sikerült nekik az ellenség állását és erejét kiértékelni. Az ellenségnek ott egy gyalogrezde, egy lovasrezde és néhány gépfegyver van. Július 3-án éjjel három orosz lövész Szandel közbebe fért közbe. Miután megállapították, hogy ott egy ellenséges zászlóalj és egy lovaszázad táborozik, sikerült nekik a sötétségben eltűnnök. Július 3-án járőreink a japán védővonalon át Kandziapuzáig jutottak, Kanlintól délre tizenöt kilométernyire egy ellenséges előrsre bukkantak, mire visszavonultak a Namaju mellett lévő uton. A sűrű ködben ellenséges zászlóaljba bonyolultak. A közelben lévő előrsünk a helyszínére sietett, hogy megszabadítsa őket és ennek segítségével járőreink kivághatták magukat. *Culiga hadnagyt huszonnégy katonájával elvágta.* Július 4-én a japánok délfelé Kavuantól előre akartak vonulni, de a gyalogságunk visszaverte őket. A bennszülöttek elbeszélése szerint a japánok a kavuáni éjjeli ütközetben hétszáz embert veszítettek. Az ellenség főhadsergeje a fonsuálini szorosban van. Július 5-én és 6-án Dasicsao környékén nem volt eső, de viharos időjárás volt.

London, július 8.

Tokióból azt jelentik, hogy a japán hadsereg centruma és jobbszárnya Kuroki parancsnoksága alatt, június 27-ikén kezdte meg előrenyomulását, és 29-ig mind a két Liaojangba vívó uton elfoglalta az összes fontosabb hegyzorosokat. Az oroszok bámulatosan kevés ellenállást fejtettek ki és Japánországban mindenki csodálkozik azon, hogy *Kuropalkin* oly gyengén védelmezte meg azokat a pontokat, amelyek pozíciójának biztonsága szempontjából okvetlenül szükségesek voltak. Az oroszok július 4-én megkísérelték, hogy *Motieling*-szorosot visszavegyék; e közben elkeseredett harc fejlődött ki, amelyben a japánok győztek.

Pétervári, július 8.

Az orosz távirati ügynökség jelenti: Miklós cár az 5. és 6. szibériai hadtest megtekintésére teendő utazásakor Morhand-szaktot, Ufat és Zlatusztot is megtekinti.

Tokio, július 8.

Itt nem veszik komolyan azt a hírosztelést, hogy oroszok *Kiucscut* menedékhelynek használják fel. Ma hivatalos nyilatkozatot tettek közzé, amelyben arról van szó, hogy a japán kormány meg van győződve, hogy Németország megtartja semlegeségét.

A genzáni tengeri harc.

Pétervári, július 8.

Szkrilov tengernagy Miklós cárhoz intézett 5-iki távirata a következőket tartalmazza: Báró *Rhaden* fregatta-kapitány néhány torpedónaszáddal átkutatta a genzáni kikötőt, ahol mindössze egy kereskedelmi parti gőzöst és egy shoonert talált. Ezeket felgyújtatta. Nemsokára japán katonák kezdtek a partról a torpedónaszádokra lövöldözni, amelyeknek tüzelése azonban visszavonulásra késztette a japánokat. A torpedónaszádok ezután gránáttal felgyújtották a kaszárnyát. Nekünk nem volt veszteségünk. Egy cirkálóhajó-osztály, mely Brezovrazov altengernagy lobogóját vona fel, július 1-én este hat óra husz percek körülát a korca szoroson és hét ellenséges hajóval találkozott. Hajójunk megfordult, mire az ellenség üldözni kezdte és nyolcvan kábel hosszúságról kezdett eredménytelenül tüzelni. Hajójuk nem lőtték vissza. Este nyolc órakor tizenegy ellenséges torpedónaszád bukkant fel hajójajunk előtt és eredménytelenül megtámadta. Brezovrazov altengernagy azt hiszi, hogy tüzelésünk két torpedónaszádot súlyosított el. Másnap reggel az ellenség már nem volt látható. Nekünk nem volt veszteségünk. Hajójuk éppen maradtak.

HIREK

Budapest, július 8.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Junius 30-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A szász trónörökös Tátrafüreden.** Drezdából jelentik, hogy a szász trónörökös ma gyermekeivel együtt Tátrafüredre utazott,

— **Uj magyar nemes.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, dr. *Klug* Nándor budapesti tudomány-egyetemi nyilvános rendes tanárnak és törvényes utódainak, az orvostudományok terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet adományozta, tamásfalvi előnévvel.

— **Jubliáló hadtestparancsnok.** Bécsből jelentik, hogy gróf *Üxküll-Gyllenband* Sándor hadtestparancsnok, lovasági tábornok ma ülte meg aktív szolgálatának ötvenéves jubileumát. Ma délelőtt a tábornokok küldöttségét fogadta, akiket *Lipót Szalvátor* főherceg vezetett. A király gróf *Üxküll-Gyllenband*hoz a következő legfelsőbb kéziratot intézte:

Kedves gróf *Üxküll* lovasági tábornok! Ötven évi tényleges szolgálati ideje betöltésével emelkedett érzelmekkel tekinthet vissza mindig odaadólág és tölem ismételtent kitüntetőleg elismert működésére, melyet különféle fontos alkalmazásokban fejtett ki. Tíz év óta látom önt tetőrebbé vetett teljes bizalommal a 2. hadtest élén, melynek kiváló magatartását közvetlen tapasztalatom alapján többször volt alkalmam dicsérőleg kiemelni; azért, hogy legjobb erőit a legkitűnőbb módon szolgálatomra becsatolta, lovasias módon, soha nem lankadó buzgalommal mindazokat a sikereket biztosította az ön által vezetett csapatok körül, mely sikerek bősége önt meglegedésem kifejezésére ismételtent különösen méltónak tünteti fel. Önt szolgálati jubileuma alkalmából szívólvü üdvözölve, őszinte jóakaratomban tartom és remélem, sokszor bevált katonai tevékenységére a jövőben is számíthatok. Ischl, 1904. évi július hó 4. *Ferenc József* m. p.

— **Gimnazista főhercegnő.** Mária Valéria főhercegnő legidősebbik leánya, *Erzsébet Franciska* főhercegnő ma fényes sikerrel tette le az első gimnáziumi osztályból a vizsgát a bécsi Schottengimnáziumban. *Erzsébet Franciska* főhercegnő az első leánytagja a királyi háznak, aki gimnáziumi tanulmányokra szánta magát. Ugyancsak ma vizsgázott kitűnő eredménnyel az első gimnáziumban *Erzsébet Franciska* főhercegnő testvére, *Ferenc Károly* főherceg is.

— **Az olasz király civillistája.** Az olasz kormány, mint Rómából jelentik, a jövő 10 évvel tartó törvényjavaslatot fog benyújtani, amely a civillistának 2 millió koronával való leszállítását célozza. A civillista leszállítása magának a királynak a kívánságára történik. Most tízezer millió lírát kap az olasz király, Margit özvegy királyné egy milliót, az aostói herceg családja és a genouai herceg külön-külön hat-száz ezer lírát. A király azonfóli néhány palotáját, amely ezelőtt az egyes olasz államok tulajdonában volt, az állam rendelkezésére bocsátja.

— **Nyugalmazott ténparancsnok.** Bécsből jelentik, hogy a közös hadsereg rendeleti lapja ma közli Engel Erik altábornagynak, Bécs város ténparancsnokának nyugalomba vonulását. A király ez alkalomból lovassági tábornoki jelleggel és titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki. Helyére arhaiuseni Freund József altábornagyot, a sztanszlai lovashadosztály parancsnokát, Freund helyére pedig Nachodszky vezérőrnagyot, a 6. lovassdandár parancsnokát nevezik ki.

— **Renitens horvát kadétek.** A magyar nemzeti Himnusz ellen ismét mérenyület követtek el. A pécsi hadapródiskolában, amely a magyar állam pénzén magyar honvédtiszteket nevel a magyar haza védelmére, a horvát növendékek arra vetemedtek, hogy a Himnusz éneklését megtagadják. Az iskolaparancsnokság a tanári kar határozata alapján hat horvát növendéket, mint fölbujtókat, ki nem elégtő magaviselet miatt kizárt a katonai nevelésből. A többiek közül még eddig egy sem kérte hivatalosan elbocsátását. Mint az egész honvédségben, az egyes honvédhadapródiskolákban is nagy súlyt helyez a vezetőség a testvéri egyetértésre és a végsőig menő méltanyossággal hártja el azokat a nehézségeket, amelyek a nyelvbéli különbségekből származnak. A pécsi hadapródiskolában, ahol a legnagyobb számmal vannak horvát növendékek, minden intézkedés megtörtént, hogy ezek otthonosan érezzék magukat. Ebből a szempontból horvát-szlován illetőségű és a horvát nyelvben jártas tiszteket is fölvettek a tanári karba, sőt a fiatalabb növendékek mellé külön egy horvát származású tiszteket is kivezényeltek gyámolítóul. Annál nagyobb megbotránkozást kelt az elvetemült renitencia, amely a katonai fegyelmet át a magyar nemzet ellen irányul.

A botránys incidens előzményeiről pécsi tudósítónk ezt táviratozza: A honvédhadapródiskolában hetek óta készülnek a holnapra kitűzött záróünnepélyre. A nyilvános ünnepségen, melyen torna- és gyakorlati mutatványok mellett több énekszám is szerepel, a növendékek a magyar Himnuszot is éneklék, amelyet szorgalmasan gyakoroltak. A pécsi hadapródiskolában 35 horvát honos fiú jár. Az egyik próbán néhány horvát fiú megtagadta az engedelmességet és nem énekelte a Himnuszot, de a horvátok tulnyomó része engedelmesen énekel a többivel. A renitenskedők ellen lovag Sypniensky százados parancsnok megindította a vizsgálatot. Az ellenszélülők egyelőre enyhe házi fegyelmi büntetésben részesültek. A megbüntetett fiúk szüleit Horvátországban értesítették, így került ez a házi ügy a nyilvánosságra. Soha ez ideig horvát fiúknak panaszra okuk nem volt, mert horvát anyanyelvű tiszteket is vannak mint tanárokat az iskolában, akik mind magyar érzelműek. Az ellenszélülőköt valószínűleg kívülről biztatták, hogy ne énekeljék a Himnuszot. Néhányan tényleg elhagyni készülnek a hadapródiskolát. Mivel még nem katonák, esküt még nem tettek, szigorúan nem is büntethetők. Hat növendéket fegyvelmsértés címén kizártak az iskolából.

— **Lakoma Berzeviczy miniszter tiszteletére.** A VIII. kerületi Józsefvárosi Kör Berzeviczy miniszter, a kerület országgyűlési képviselője tiszteletére a szokásos nyári társasvacsorát e hó 12-én, kedden este 8 órakor tartja meg a felső margitszigeti vendéglőben.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király ifjabb dr. Rakovszky György földmívelésügyi minisztériumi osztálytanácsosnak, kitűnő szolgálatait elismerésül, a III. osztályú vaskorona-rendet, Soó Gáspárnak

a székely-udvarhelyi római katolikus főgimnázium igazgatójának, a tanúgy és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A kongregációs iskolák bezárása.** Párisból táviratozzák: A hivatalos lap holnapután teszi közzé a kongregációs tanítóintézetek bezárására vonatkozó rendeletét. A kongregációs oktatás megszüntetésére vonatkozó törvény ama községekben, hol az egyházi iskolákat világiakkal pótolhatják, azonnal alkalmazásba jut.

— **Tolsztoj fia.** Az öreg Tolsztojjal is megesett az, ami annyi apának okozott már keserűséget. A gyerekei nem igen hallgatnak rá s inkább a maguk esze után járnak. Az öreg bölcs csak a minap futta oda az ő híres takarodóját a vérben gázoló harcokosok fölébe, de bizony senki sem hederít rá. Mért is hallgatnának rá, mikor a tulajdon vére is bedugja a fülét. Az öreg Tolsztoj azt sikoltja messze Keletre: — **Alljatok meg!** — az egyik fia meg éppen akkor elindul. Beállt egy ezredbe, amely éppen utra kelt a háboruba. Megy a harctérre önként, a maga jószántából, pedig senki sem kényszeríti. És az apja szép rimáncodása neki is szót talán.

— **Száműzött orosz herceg.** Pétervárról jelentik, hogy Dolgorucki herceget, aki gróf Lamsdorff külügyminisztert inzultálta, három évre Archangelskbe (Sizibéria) száműzték.

— **A német újságírók megérkezése.** A német újságírók holnap, szombaton délelben 1 órakor érkeznek meg Budapestre a keleti pályaudvaron. Este 9 órakor az Otthon helyiségben teáest lesz.

— **A megrendszabályozott örmények.** Plehve orosz belügyminiszter nagyon belejött a megrendszabályozásba. A finnek után az örményeket veszi elő. Ezek ugyanis az örmény egyházi vagyion elkobzása óta folyton elégedetlenkednek. Plehve, hogy a forradalmat megakadályozza, a régi kipróbált orosz módszerhez, az elnyomásához és az erőszakoskodáshoz nyul. Falvaikat katonasággal szállatja meg és a Törökországból a Kaukázusba menekült örményeket huszonnégy órai haladékon belül kiutasította. A külföldi orosz konzuloknak pedig utasítást küldött, hogy azoknak az örményeknek utlevélét, akik Oroszországba akarnak utazni, ne láttamozzák, mert az örményeket egyáltalában nem engedik át az orosz határon. Az elfogatások napról-napra szaporodnak úgy, hogy az örmények helyzete már szinte elviselhetlenné lett. És Plehve azt hiszi, hogy ez politikai bölcsesség. Éppen most szítja mindenét az elégedetlenséget, éppen most izgatja mindenféle a kedélyeket, mikor a keletázsiai gyilkos harc amugy is keserűséggel és kétségbeeséssel tölti el a lelkeket.

— **Krüger az oroszokért.** Krüger, a boer köztársaság volt elnöke 50 font sterlinget küldött Gaillot hollandi lelkésznek, hogy ez juttassa a pénzt az orosz sebesültek számára. Adományát a következő levéllel kísérte:

Főtisztelendő lelkész ur:
Már régen akartam önnek egy pár sort írni, hogy elmondjam végre, milyen nagy örömet okozott nekünk az ahír, hogy az orosz-hollandi-boerbizottság felszerelte mozgó-kórház, amely nekünk abban a véres háboruban, amelyet hatalmas ellenfelünkkel végig kellett harcolnunk, olyan megbecsülhetetlen szolgálatokat tett, most folytatni akarja a keresztényi szeretet eme munkáját és ápolni akarja a szenvedőket a jelenleg folyó háboruban. Milyen szívesen állnánk most mi az önök oldalán valamennyien, de hiszen ön tudja, hogy az egyedüli, amit mi az áldástól Angliától kaptunk — a szegénység. Én magam csak egy szerény összeggel közeledhetek; nagyon csekély ez, viszonyítva ahhoz, amit Oroszország tett az én népemért. Legyen azonban meggyőződve róla, hogy az egész boer nép imája száll az égbe Oroszország boldogságáért. Adja Isten, hogy mielőbb vége legyen ennek a háborúnak. Az orosz nép a boer-alap megteremtésével örök emléket állított magának a boer nép szívében és az egész boer nép és valamennyi vezető csak azt kívánja, hogy az orosz-hollandi tábori kórház munkája áldásos legyen.

Kiváló tisztelettel

Krüger.

— **Két osztrák kém.** A triestri Piccolo közli, hogy Velencében letartóztattak két osztrák kémeket, amint a Ládón a Sant-Andrea-erődöt és a szomszédos erődítményeket lefényképezték.

— **Az olasz hazaáruló.** Egész Olaszország rendkívüli izgatottsággal kíséri figyelemmel azt a vizsgálatot, melyet Ercolese százados hazaárulási ügyében indítottak. Ercolese ellen néhány hónap előtt merült fel a gyanu, mikor a hadügyminiszter megtudta, hogy egy külföldi hatalom olyan katonai okiratok birtokába jutott, melyek Szicília védelmi viszonyára vonatkoznak. A századosra különösen az terelte a gyanut, hogy gyakran utazott külföldre és hogy házában sok külföldi kém fordult meg. Mikor a hatóság megtudta, hogy a százados újra egy fontos iratot akar eladni, kiadták ellene az elfogatási parancsot. Hogy a rendőrség megjelenése ne bírja a hazaáruló házapárt öngyilkosság elkövetésére egy távirókirohónak öltözött detektívet küldöttek lakására, ki ezután észrevétlenül a többi rendőrt is bebocsátotta. A százados és felesége mind a mellett megpróbálták az öngyilkosságot, de lefegyverezték őket. A századosot kártyaszervenvedélyre, az asszonyt pedig fényűző természete bírta rá a rettenetes bűnre. A századosot nagyon is megtörite máris a börtön, míg a felesége még mindig cinikusan viselkedik. Az eddigi vizsgálat megállapította, hogy az ellopott okmányok katonai szempontból rendkívüli fontosságúak és hogy ehhez hasonló eset még nem fordult elő Olaszországban.

— **A spanyol panama.** Spanyolországban is meg van a maga panamája. Még pedig olyan, mely arányaival még a panamák őshazájának, Franciaországban is imponálni fog. Az ügygyel, melynek Banosz spanyol képviselő a hőse, tegnap foglalkozott a spanyol képviselőház és elhatározta, hogy a magáról megfélemlített hónapját kiadja a büntető bíróságnak. Ez a Banosz testi-lelki jó barátja volt Robledo Romeró képviselőházi elnöknek, aki kinevezte az állami erők főfelügyelőjének. E minőségében azután Banosz hallatlan visszaéléseket követett el. Nevezetesen a Jaen kerületben levő óriási erdőket az utolsó fáig kiirtotta s a levágott fatörzsekért befolyt hárommillió négyszáz ezer pezétát egyszerűen szembrevágta. E miatt a spanyol rendőrség egy ízben letartóztatta már, de azután hárommillió négyszáz ezer pezeta óvadék letétele után szabadlábra helyezte. Barátja, Robledo kamarai elnök azután segítségére sietett és kijárta, hogy Banosz ügyében olyan államügyész vesse a vizsgálatot, ki mindent elsimít. Így is történt. Ámde a spanyol kormánynak nem tetszett ez a védelejtés s az igazságügyminiszter szolgálatai okokból hirtelen áthelyezte az ügyet a Kanariszi tettekre s az ügy új ügyészé kezébe került. Az új ügyész a nyomozást befejezte s Banosz ellen hivatalos pénzek elcsikkasztása miatt vádat tett s kérte a spanyol kamarát, hogy Banoszot adja ki. A kamara tegnapi ülésén igen heves jelenetek támadtak, amelyek Robledó elnököt s egymásik képviselőt, Bergamint súlyosan kompromittálták. Végre a kamara nagy szótöbbséggel elhatározta, hogy kiadja Banoszot a büntető igazságszolgáltatásnak.

— **Miniszteri kihallgatások.** Hieronymi Károly kereskedelemügyi, Berzeviczy Albert valóságos közoktatóügyi, Tallián Béla földmívelésügyi és Lukács László pénzügyminiszter — újabb rendelkezésig — a nyári hónapokban nem adnak kihallgatást.

— **Porosz főherceg a Tátrában.** Új-Tátrafűről jelentik, hogy Frigyes Vilmos porosz főherceg Carolath-Schönaich herceg és báró Hülsen kíséretében a Tátrába érkezett, hogy a régényes hegyvidéket bekalandozzák. Az előkelő vendégek az idegenforgalmi vállalat tátrai kirendeltségének kalauzolásait veszik igénybe. Július 4-én a dobsinai jégbarlangot tekintették meg onnét pedig Tátra-Lomnicra mentek. Itt már az idegenforgalmi vállalat új vadászkozsijaira szálnak és hosszab kocsitúrát tesznek. A főherceg és kísérete Szepes-Ófalutól Szczaumica fűrdőig a dunajeci tutajkirándulásra is résztvesz.

— **Agyonütötte a sarkó.** Egy Brechtlmacher Terés nevű tanuló lány ma kiment az ottakriangi temetőbe és felállott egy sarkóra. A nagy sarkó lefordult s agyonzúzta a kis leányt, akinek holttestét ma ese találta meg a temetőőr.

— **Halálozás.** Oberländer Károlyné születte Kugler Róza e hó 8-án Budapestben meghalt. Temetése holnap délután 4 órakor lesz a kerepesi-uti temető halottasházából.

— **Kivándorlók csabitása.** Néhány lapban bécsi tudósítások alapján tegnap az a közlemény jelent meg, hogy a *Giulia* triestri kivándorlóhajó július 5-ikén 1840 kivándorlóval elindult New-Yorkba. Hogy mennyire tendenciózus a hír, az bizonyítja legjobban, hogy a *Giulia* hajó, amelynek menetrendje szerint is csak 9-ikén kellett volna indulnia, nemcsak hogy 5-ikén el nem indult, de még holnap sem indul, hanem menetrendjét be nem tartva, még csak 11-ikén hagyja el Triestet és a híresztelt 1840 kivándorló helyett mindössze 17- en jelentkeztek az osztrák német hajóra. Igen érdekes az a tudósítás is, amelyet *Fiuméből* kapunk. Lovag *Plappart* Lipót, aki előbb a fumei kivándorlási iroda alkalmazottja volt, ez iroda szolgáját megfelelő jutalék ígérete mellett közreműködésre kérte fel, hogy a magyar kikötőben egybegyűlt és a Fiuméből induló hajókra várakozókat titokban, *Mattuglien* át Triestbe csalják, ahonét a *Giulia* hajón minden ellenőrzés nélkül Amerikába indítják. A szolga, aki látszólag elfogadta az ajánlatot, feljelentést tett a fumei rendőrkapitányságnál, aki *Plappart* lovagot *tiznap fogháza* és *150 korona pénzbüntetésre ítélte*. A fumei kormányzóság ez esetről jelentést tesz a belügyminisztériumnak.

— **Tóthfalussy Béla a ravatalon.** *Tóthfalussy* Bélának, az elhunyt erzsébetvárosi plébánosnak holtteste ma reggel óta ravatalon jihen a Szegényház-téren lévő régi kis templomban, amelyet gyászpompába vontak. A koporsó mellett az Erzsébet-szegényház és a kereskedelmi kórház apicái imádkoznak. Reggel kinyitották a templomot s a ravatalt nagyon sokan látogatták egész délelőtt. A halálosetról a családon kívül a budapesti esperesi kerület papsága és a székesfővárosi törvényhatósága is adott ki gyászjelentést. A plébánián sokan fejezték ki részvétüket élőszóval és levélben.

— **A város adózóköttelezettsége.** A temesvári pénzügyigazgatóság *Temesvár* városról a városi jövedéket képező helyipiac és vásári díjak után 1896. óta ismételen adót kért, mely köveletén eddig 120.000 koronára rugott. A közigazgatási bíróság a város kétszeri fölébebeszérése elvben kimondta az adófizetés kötelezettségét. Most a harmadik fölébebeszérése kimondta, hogy a város nem kötelezhető az adófizetésre, mely csak magánszemélyeket vagy bérlelők terhel.

— **Házasság.** Magyargermonostori *Kabos* Ferenc országgyűlési képviselő eljegyezte Székelykeresztúron lécfalvi *Gyárfás* Endre leányát, *Annát*.

— **Antik rádium.** Érdekes felfedezés híre érkezik hozzánk Rómából. *Francolini* olasz fizikus állítólág őskori rádiumot fedezett fel. Az Umbriában levő *Clitumus* nevű kis folyó vize, szerinte, rádiumot tartalmazott. Állításának igazsága mellett *Virgili* és *Plinius* hívja fel tanukul, szorgalmasan idézgetve belőlük azt a helyzetet, ahol szó van a nevezett folyócskáról. Tény, hogy a két klasszikus gyakran biborfológnak vagy piros viznek nevezi a *Clitumust*. Eből a folyóviznél szokatlan színből következteti *Francolini* a rádiumtartalmat. Egyébiránt nem az a legősibb rádium, amit valamikor a *Clitumus* vize tartalmazott. *Reinach* párisi vegyész azt állítja, hogy az a világosság, amelyről a biblia még a nap teremtése előtt beszél, csak a rádiumtól eredhetett. Hát ebben lehet valami. Ha sem nap, sem hold, sem csillagok nem világítottak és mégis világos volt . . . világos, hogy csak a rádium lehetett. Különbben most tűnik ki, hogy a rádiumot még a felfedezése előtt ismerte *Lord Lytton Bulwer*, aki *A jövő nemzedék* című regényében egy *bil* nevű anyagról beszél, amelyben megvoltak a rádium összes eddig megismert és ezután megismerendő sajátosságai. A *bil* világított, melegített, gyógyított és ami a fő, mindenhol meg volt található, fában, fűben, vízben és levegőben. Tiszta dolog tehát, hogy a *bil* teljesen azonos a rádiummal. Hogy pedig ezt is felfedezték, az bizonyítja azt, hogy mennyire belemélyedtünk már a rádium rejtelmeibe. A jelszó tehát: rádium mindenütt, rádium a végtelenségig.

— **Tolvaj postagyakornok.** *Aradról* jelentik, hogy *Kajári* Ödön postagyakornokot, midőn egy pénzeslevélből 175 márkát akart kivenni, tettenérték. Rájöttek, hogy *Kajári* egyéb apró

sikkasztásokat is elkövetett, amelyeket most nyomoznak. *Szöll* Ernő postafőnök feljelentésére az ügyesség ma *Kajarit* letartóztatta.

— **Németellenes tüntetés.** Tegnap este Triestben az Innsbrucki egyetemi események miatt németellenes tüntetés volt. A rendőrség és csendőrség elejtette a zavargásnak s egy óra alatt helyreállította a rendet.

— **Kakasból — tyúk.** Aki napjainkban máról holnapra híres ember akar lenni, az legjobban teszi, ha új tudományos teóriával áll elő. Telefon, telegráf ugy szétröpi a világba huszonnégy óra alatt a nevét, hogy hiába szeretne aztán már visszazenyészni az ismeretlenség homályába. Vagy sokan voltak-e mostanáig, akik tudták, hogy egy *Francesco Rocchi* nevű olasz tudós is buvárkodik ezen a világon? Holnap már öt világrész fogja tudni, hogy *Francesco Rocchi* is buvárkodik tudományosan. Még pedig ugyancsak alaposan. Egygyel beljebb még, mint boldogult tudóstársa, *Sehenk* professzor, akinek tudvaleg a kormányozható gölya elméletét köszönhetjük. Eddig csak az elméletét, mert hogy a derék professzor, aki annyit buzgólkodott az ő szenzációs tételéről, meghalt és tanártársaitól előzőleg az eszméjéért annyit szenvedett, az a gölyateória megrekedt, a gyakorlati kivihetősége csak vágy és nem bizonyosság. Hanem azért kiátkozni még sem lehet a tudósát, mert van-e valami a legujabb korban a világon, amiben föltétlenül kételkedni merne az emberi teremtmény. Ilyenformán *Francesco Rocchi* tudós ur a hirtelen híresség mellett még arra is számíthat, hogy nem okvetlenül kacsagnak a szeme közé, hanem igen sok felebarátja sopánkodva, fejcsóválva, válvonogatva mondja rá a furcsa kis hirre:

— Hátha mégis . . . Pedig *Francesco Rocchi* azt mondja magáról vagy talán csak mások mondják róla, hogy eddigelő nem kevesebb, mint *kétszázötven ifjú kakast változtatott át tyúkká*. Persze ez az alapja annak a fontemlített új tudományos teóriának, amelyről egy csapásra híressé lehet a gazdája. É szerint *Rocchi* amellet kardoskodni s a dolgot állítólág már az *Accademia di Lincei*nek is előterjesztene legközelebb *Grarsi* egyetemi tanár ur, hogy a gölyát az állatvilágban még akkor is lehet kormányozni, amikor már végképpen megette a kötelezettségét. Vagyis az állatok nemét egy bizonyos koron alul még meg lehet változtatni. A korlát az elmélet alkalmazásában mindössze az, hogy csak a himnemről lehet áttérni a másik nemre, viszont azonban — nem. Mivelhogy egy ősi nem van csak, a him, s abból csak bizonyos hermafrodikus átváltozás útján lett a másik. Hát itt van a legujabb tudományos szenzáció, kellő beállításban és formában. Tessék benne hinni vagy kételkedni! . . .

— **Sipista gróf.** A *Berlin*hez közelfekvő *Schneidemühl*ben, egy német főur kastélyában, amelyben a legelőkelőbb német és lengyel nemeselek szoktak összegyűlni, hamiskártyázáson érték gróf *Bnin-Bninszky* Jánost. Eked után az urak rendszert visszavonultak a kártyaszobába és roppant összeköbökben bakkarátot játszottak. Nem egy játékos egész vagyonát elvesztette és mindig *Bnin-Bninszky* János gróf nyert, aki aránylag rövid idő alatt óriási összeget harcosolt össze. Végre is szemet szurt a társaságnak a gróf állandó szerencséje és figyelemmel kezdték kísérni a játékokat. Tegnapelőtt rajta is csipték, amint kabátja alól egy kártyát húzott elő és ugyanakkor egy másikat kabátja ujjába rejtett. Megmotozták és zsebében ugyanolyan színű kártyát találtak, amilyennel játszottak, a mellénye alatt pedig két fölbontott csomag kártyára akadtak, amelyből rendkívüli ügyességgel mindig azt a kártyát húzta elő, amelyiket éppen szüksége volt. A gróf kétségbeesve kért bocsánatot és megígérte, hogy mindenkinek megtéríti a veszteségét, de nem kegyelmeztek meg neki, hanem kidobták a kastélyból és följelentették hamiskártyázás miatt. A gróf ívrere annak a híres *Bninszky* grófnak, akit szintén hamis kártyázás miatt ítéltek el.

— **A márkai vagyona.** A párisi lapokat a nyár sem hagyja cserben, igen kalandos históriával tölthetik meg a hasábjaitak. Az eset röviden az, hogy egy duszagad főur, *Alexandro Casa Riera* márkai rablással és gyilkossággal szerzte vagyonát. Egy újságíró meg is írta, hogy *Riera* csak inasa volt az 1881-ben elhunyt *Casa Riera* márkának, akinek a sevillai *José Riera* volt az örököse. *José Riera* azonban hirtelen elhunyt és akkor jelentkezett *Alexandro Riera* mint örökös. A párisi törvényszék ki is utalta neki a vagyont. Időközben azonban rebesgetni kezdtek, hogy a vagyon birtokosa közönséges szélhámos. Ennek az ügynek az újságíró utánajárt és az egész történetet megírta. Mikor pedig a márkai sajtópéert indított ellene, csak egyetlen bizonyítékot hozott fel, az igazi *Alexandro Riera* halotti bizonyítványát. A *Matin* tudósítója meginterviewolta *Riera* márkait, aki ezeket mondotta:

— Mindaz, amit rólam mondanak, közönséges hazugság. Én tényleg *Alexandro Viente Juan Casa Riera* márkai vagyok. 1900. március 7-ikén a francia kormány kinevezett a becsületrend lovagjává és ekkor utánajártak, hogy tényleg *Riera* márkai vagyok-e. Az egész hajszát ellenségeim indították ellenem. Négy esztendővel ezelőtt egy *Piero Riera* nevű kovácsmester volt az eszközüik és arról akarták elhitetni, hogy ő nagybátyámnak, *Antonio Riera* y *Torresnek* örököse. A Seine-departement törvényszéke azonban javamra döntött. De ellenségeim nem nyugodtak. Valószínűleg anyagi haszon reményében, hogy ők is részesüljenek vagyonomból, a kovácsmesterrel megfélebbeztették a végrendeletet. A pör azonban ismét javamra dőlt el. Ellenségeim azonban ekkor sem nyugodtak meg. Egy ismeretlen ember jelent meg nálam, aki azzal fenyegetett, hogy ha nagy összeget nem fizetek neki, ő és barátai újabb hajszát indítanak ellenem, amely végzetes lesz reám nézve. Csakugyan néhány napra rá az *Etoile Française* című lap valóságos hadjáratot kezdett ellenem. A lap ellen sajtópéert indítottam és az ellenem írott cikkek szerzőit el is itélték. Még ez sem volt elég. Hogy azonban ezek az újabb rágalmak is eredménytelenek maradnak, arról meg vagyok győződve.

A *Matin* közli a halotti bizonyítványt is, amelyre a márkai ellenségei hivatkoznak. A bizonyítványnak csak másolata van azonban kezükben, amely a következőleg hangzik:

„*Don Pedro Torrents* Miret, Sevilla város polgármestere.

Fentnevezett, Sevilla város polgármestere bizonyítja, hogy Sevilla város halálósági anyakönyvének ezernyolcszázhetvennyolcadik ötdik kötetének nyolcvencikencik lapján a következők foglaltak:

Halotti bizonyítvány. Felvételét 1878. április 12-ikén *Juan Balada* városi biztos és *José Sevill* y *Alom* halottkém jelenlétében. A halott neve: *Alexandro Mora* y *Riera*, ötvennégyesztendő. Meghalt ma reggel hat órakor *Jose Serra* házában, agyvértdulás következtében. Az elhunyt nőtelen volt, törvényes gyermeke volt *Vicente Moran*nak és *Rosa Rieran*ak. 1823. március 21-ikén kereszteltetett a *Santa Maria-plébániatemplomban*. A megjelölt vizsgálat alapján a városi biztos a hatóság nevében engedélyt ad az elhunyt eltemetésére. — A halott személyazonosságá don *Domenech José* és *Saturnio* vallomása alapján állapítottat meg, akik öt személyesen ismerték.

Jelen okmány előttük felolvastatván, hajlandóknak nyilatkoztak, hogy azt aláírják. *Juan Balada* városi biztos, *José Sevill* halottkém, *Domenech Saturnio*, *Domenech José*.

A másolat hitelesül:

Pedro Torrents, *Juan Codina*,
polgármester, anyakönyvezető.

Ennek az okmánynak a bizonyító erejét most a törvényszék fogja eldönteni s ezt a döntést nagy türelmedséggel várják Párisban.

— **Fouly** fils a porondon. A híres mator bucsuzni készül, pedig voltaképpen most mutatkozik be igazán. Szombati fellépését valóságos theatre paré jellegűvé avatja az előkelő társaság rendkívüli érdeklődése. A főnémeség és a társaság előkelői már mind megváltották helyeiket. Emeli a viadal érdekességét, hogy egy monsztrális erejű, vad catalániai bilka kerül a küzdőterre, amelyet *Pouly* fils kizárólág a maga számára tartottat fenn.

— **A katonai iskolák tanterve.** Bécsből jelentik: A közös hadügyminisztérium körrendelete értelmében a legközelebbi tanév kezdetével a katonai reáliskolákban és hadapródiskolákban a tantervben változások állanak be azáltal, hogy a monarchiában használatos nyelvek tanulása szélesebb alpra lesz helyezendő és a Magyarországon és Horvátországban lévő intézetekben nagyobb számú tantárgyak magyar, illetőleg horvát nyelven lesznek előadandók. A tantervmódosítások behozatala fokozatosan történik, vagyis az 1904/5. tanévben az első évfolyamnál kezdődnek, míg a többi évfolyamok az eddigi tanterv szerint vezetendők tovább. Kivétel csupán a nyelvtanítás, mely az összes évfolyamokban már a felemelt óraszámú adandó elő. A *strassei* katonai alreáliskolákban csak az első évfolyamban kezdődik a horvát nyelv tanítása, a magasabb évfolyamokban a tanítás a magyar nyelven folytatódik. Ugyanaz áll a *fishau* katonai alreáliskolára a lengyel nyelv tekintetében. A tantervületet szaporítani fogják, amennyiben a jövő első évfolyam minden osztályához egy-egy tisztelet osztanak be abból a célból, hogy a növendékeknek a tanítási időn kívül nyelvi nehézségekre segítségére legyen, velük a szükséghez képest korrepetáljon, társalgásokat vezesse és nevelőleg is hasonlóan járjon.

— **Rákóczi-ünnep.** A F. M. K. E. e hó tizedikén *Privigyén* és *Bajmócson* Rákóczi-ünnepet rendez a bajmóci vár bevételének emlékére. Az ünnep tiszta jóvedelmét a Rákóczi-szoboralap és a F. M. K. E. között osztják meg.

— **A kőtekedés afféréje.** A tegnapielőtti véres kardaffér ma lovagias utra terelődött. *Schmidt* Gusztáv főhadnagy megbízásából *Pintér* és *Tuba* főhadnagyk megjelentek ma délután ifjú *Rónay* László lakásán s elégtételt, illetve magyarázatot kértek tőle a történetekért. *Rónay* kijelentette a segédeknek, hogy ő *Schmidt*et sérteni nem akarta, véletlenül került *Fackh* asztalához és sejtelve sem volt arról, hogy barátja inzultálni akarta a főhadnagy társaságában volt hölgyet. Csupán az volt a szándéka, hogy csillapítsa a fölhevült katonatisztet, ki aztán őt megszurta. *Schmidt* segédei e nyilatkozattal az ügyet lovagiasan befejezettnek jelentették ki. A két főhadnagy az est folyamán fölkeresték a klinikán fekvő *Fackh* Józsefet is és elégtételt kértek tőle felül nevében. *Fackh* kijelentette, hogy fölgyógyulása után az elégtételt megadja.

— **A Csávossy-alapítvány.** *Molnár* Akos országgyűlési képviselő annak helyreigazítását kéri, hogy a Csávossy-alapítvány ösztöndíj elnyerése iránti kérvények nem ő hozzá mint jogtanácsoshoz, hanem *Csávossy* Béla országgyűlési képviselőhöz, a családi tanács elnökéhez küldendők.

— **Bányászok sztrájkja.** *Drochobycből* jelentik: *Boriszlavban* a földolajüzem munkásai ma délben általános sztrájkba állottak. A földviasz-bánya munkásai kijelentették, hogy még ma ők is csatlakoznak a sztrájkolókhöz. A munkások a nyeloirai munkaidőt követelik munkaadóiktól.

— **A Tanítók Háza.** Az *Eötvös-alap* választmánya tegnap *Ujváry* Béla elnöke alatt ülést tartott. Elhatározta a választmány, hogy a közgyűlést augusztus 26-án tartják meg. E közgyűlésen a *Ferenc-József* tanítók házába 120 és a kolozsvári tanítók Hunyádi-házába szintén 120 főiskolai hallgatót fognak fölvenni és döntenek mintegy 160 ösztöndíj és egyéb segély fölött. — A kolozsvári tanítók házat szeptember második felében avatják föl dr. *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi miniszter jelenlétében.

— **Vecsey az angol udvarban.** Az az óriási siker, amelyet *Vecsey* Ferenc, a kis hegedümvész legutóbb Londonban aratott, az angol királyné érdeklődését is fölkelte. Az *Aven-Halban* tartott bucusangversenyén a királyné és udvara is ott volt. A felséges asszony, mielőtt távozott, a műsor hátra írva, átadta *Vecsey*nek azoknak a daraboknak jegyzékét, amelyeket másnap hallani óhajtott a gyerekművésztől. A királyi palotában astán gazdagon megajándékozta a királyné *Vecsey*t és családját is, amely arra a napra szintén meghívást kapott, ezuttal negyedszer.

— **Merénylet az anya ellen.** Bécsből táviratozzák: Ma éjjel felé egy *Halmer* Engelbert nevű kifizetőlegény revolveréből anyjára és mostohatestvérére három lövést tett s azután kétszer egymástán lött saját balhalántékába és súlyosan megsebesült. Anyját nem találta el, de mostohanóvérét balkezén megsebesítette. Tették oka az volt, hogy anyja egy omnibuszkalauzzal viszonyt folytatott. Mostohanóvérrel közvetlenül a merénylet előtt egy színházjegy miatt veszett össze.

— **Elfogott sikkasztó.** *Deutsch* Gyula hivataloslag, aki a múlt héten, — mint megírtuk — a műszaki irodalmi és nyomdai részvénytársaságtól 2650 koronát sikkasztott, a budapesti rendőrség megkeresésére Hamburgban letartóztatták, amikor egy Amerikába induló hajóra akart szállani. A sikkasztó hat gyermekét és áldott állapotban lévő feleségét a legnagyobb nyomorban hagyta Budapesten s egy eszelőleányval szökött meg, akivel Budapesten is viszonyt folytatott. Letartóztatásakor 1970 koronát találtak nála.

— **Sütősztrájk.** *Eszék*ről táviratozzák: Ma itt általános sütősztrájk kezdődött. Az ipari hatóság békéltető kísérlete nem sikerült, a segédek napi 160 fillérben kívánják megállapítani táplálkozásai járulékat. Azt hiszik, hogy a holnap reggeli sütés nagyon kevés lesz. A *zágrábi* hadtestparancsnok elutasította *Graf* polgármester ama kérését, hogy katonai pékeket küldjenek ki.

— **Rablótámadás.** *Lédever* József bécsi magánhivatalnok ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy amikor tegnap este 7—8 óra tájban *Kelenföld*ről a fővárosba jött s az összekötő vasuti hid budai oldalán leült pi-henni, három fiatalember megtámadta, lefogta s miután 122 koronáját elrabolták, belökték a Dunába s elmenekültek. Ő kiuszott a vízből és azomonold, csuron vízesen a rendőrségre sietett feljelentést tenni. A vakmerő rablókat nyomozza a rendőrség.

— **Holttest a fűzesben.** Ma reggel az Ördögárok mellett, a fűzesek között egy férfiholttestet találtak, amelyben *Albert* József nyilasszállási születésű szabadságot csendőrré ismertek. Teste már teljesen feloszlatásnak indult. Körülbelül egy hónapja feketett ott a szabadban a holttest. Valószínű, hogy a szerencsétlen ember mérget ivott. Az öngyilkosság tényét bizonyítja a nála talált levél, amelyben ezt írja: *Rossz leányok elvették a pénzemét és e miatt kellett öngyilkossá lennem.* A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Csaló ezredesné.** A bécsi országos törvényszék közözlőlevelét-bocsátott ki *Mestrovics* Aurélia, egy ezredes özvegye ellen. Az özvegy ötvenkétéves és a horvátországi *Cseplesbe* való. A közözlött ezredesné csalások miatt keresi a rendőrség.

— **Rendőri hírek.** Ma délben a Szent László-kórház mögött elterülő erdő eddig ismeretlen okból kigyulladt. A tüzhöz kivonult a IX., X. kerületi tűzrészeg és hosszas munka után eloitotta. — *Libl* Károly vasesztergályos segéd az éjszaka szüleinek Ujpesten lévő lakásán felakasztotta magát s mire észrevették, meghalt. — Óbudán ma kora reggel nagyobb tűz pusztított. A Nád-utca 3. számú földszintes ház teteje gyulladt ki és csakhamar az egész tetőt elborította a láng. A fűzoltóság részéről hamarosan kivonult a II. és III. kerületi őrség, amely hosszas munka után megakadályozta a tűz továbbterjedését. A kis ház teteje azonban leégett. A kár nagyságát és a tűz keletkezésének okát nem lehetett megállapítani.

Szezon.

Akik nyaralnak, már nyaralnak
A Tátrában s a Wörthi-tónál.
Csak én vagyok rabja e dalnak
Egy kapuciner-pikolónál.

Egy kapuciner-pikolónban
Rimet és témát kell keresnem
S dalt írni arról, hogy az ember
Miképpen nyaral Budapesten.

Miként nyaral? . . . Hát izzad, izzad,
Nem ebédel, csak vacsorázik,
S ha eső van s nincs nála ernyő,
Akkor valószínű, hogy ázik.

De most nem ázik, ó nem ázik,
Csak ég a nap meleg tűzében
És arca lesz fekete szörnyen,
Mint a korom vagy mint az ében.

És napszúrást kap egyre-másra,
Sót napszúrót kap másra, egyre
És napszúrótan vándorol fel
A Sváb- avagy a Geliérthegyre.

De örvendezve konstátálom,
Hogy a panamak már letűntek
S a gavallérok fejebűbján
Most közönséges sapka tüntet.

És örvendezve konstátálom,
Hogy van, van dala már a nyárnak,
Ez zeng most minden verkin s ajkon.
Hála érte Ósbudavárnak.

És mint tavaly, az omnibusznak
Lovai, melyek persze vének,
Most sem huznak, míg az utasnép
Aján nem csendül fel az ének.

A nyári korcsmák persze rosszak.
De minden este lenn a korzón
Sétál sok édes pesti asszony
Bűbájosan, szerelmet orzón.

Csak egy lila kalap hiányzik
S hátul rajt lengő spanyol fátyol,
Reagondolok . . . s könnybe lábbal
Szemem a nagy szerelmi vágtyól.

Úrnője e lila kalapnak,
Üdvözlöm önt Marienbadon,
Legyen karesú, ha visszatér majd
Az ősszel ismét, — ezt kívánom.

Az ezüst cigarettatárcám
Ellopták; nem sajnálja kérem?
Meg ne lepjen másikkal észre.
Hogy megkerül, úgyis remélem.

— a.

FŐVÁROS

(*) **A főváros új kölcsöne.** A belügyminiszter a székesfővárosi közgyűlésének azon határozatát, melyet a 100 millió koronás 4%-os fővárosi kölcsön még ki nem bocsátott kötvényeinek eladása tárgyában hozott — mint legutóbb közöltük — jóváhagyta. Ennek folytán megállapított az eladás tárgyát képező kötvények névértéke, ami 13,012,200 korona névértéket tesz és az ennek megfelelőleg kiállított 13,012,200 korona névértékű kötvényt és pedig kétharmadrészen a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, egyharmadrészen pedig a Magyar Jelzálog Hitelbank, mint amely intézetek így arányban tett vételi ajánlata annak idején a székesfővárosi közgyűlés által elfogadott, mai nap a székesfővárosi tényleg átvették.

SPORT

•• **Olimpiai próbaversenyek.** Szombat délután lesz az első mérkőzés a csömöri-úti versenypályán az atléták között. A hatvanméteres síkfutásban *Mező*, *Borbás* és *Schubert* között fog eldőlni az eredmény. A távolugrásban *Varga* küzd az első helyért. A négyszázméteres gátfutásban *Nagy* József, dr. *Wetzel* és *Guillemot* vesznek részt. A súlydobásban *Kosztó* és *Coray* küzdenek az elsőségért. Az ezeröttszázméteres síkfutásban *Nagy* József és *Guillemot* mérkőzik. A kétszázszázméteres síkfutásban *Mező* győzelme a legvalószínűbb.

•• **Siófoki versenyek.** (Első nap.) Szombat és vasárnap a kies Balaton partján mérkőznek telivereink. Az urlovas-szövetkezet vidéki versenyterei közül kétségkívül a síófoki pálya érdemli meg leginkább a közönség pártolását, már csak azért is, mert a totalizátor veszteségeit legalább némileg kárpótolja a tájké szépsége. A síófoki versenyeket helyesebb is inkább kirándulás-, semmint sportsemptől felkeresni. Már a gyenge nevezések sem biztatnak nevesetesebb sporteseményekkel és azt hisszük, hogy urlovasokban sem lesz valami

nagy bőség. Mindazonáltal kétséget nem szenved, hogy, mint minden évben, ugye az idén is sokan fogják a síelői versenyterre szállító különvonatokat igénybe venni és így az urlovaszövetkezet, mely tagadhatatlanul nagy áldozatok árán tartja fenn e versenyteret — ezuttal is meglesz elégedve. Sajnálatos, hogy a népszerű Geist-istálló nem lesz képviselve, pedig lovai bizonyára szép szerepet játszottak volna itt is. Az istálló-tulajdonosaink közül a legtöbb lóval gróf Pefacevich Albin és gróf Orsich Pál vesznek részt a meetingen, míg a többi anyagot kisebb, katonatiszti istállók szállítják. Nagyobb díj sem az első, sem a második nap programján nem szerepel s így egyszerűen alábbi tipjeinkre utalunk:

- I. Eszák—Ocol.
- II. Fainant—Augustin.
- III. Portos—Páfrány.
- IV. Mirage—Nelusco.
- V. Sempermind—Othello.
- VI. Wigwam—Geoghegan-ist.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Ausztria és a magyar vegyes házasság. Az osztrák bíróság érdekes, eddig vitásnak tartott kérdésben döntött tegnap. Arról volt ugyanis szó egy válópör kapcsán, hogy a Magyarországon kötött vegyes-házasság Ausztriában érvényes-e? Tudvalevően az osztrák törvény nem ismeri el törvényesnek azt a házasságot, amelyet különböző vallású felek kötnek s így a keresztény-zsidó házasság ott eddig törvénytelen. A fölmerült vitás kérdést a következő eset idézte elő:

1901. augusztus 19-ikén egy pozsonyi zsidó vallású kereskedő, Kálmán Miksa, nőül vette egy elhalt angol alattvaló özvegyét, Griffiths Dóra, született Rickaly asszonyt, aki Franciaországban, Oise megyében született s ki, miután férjhez ment egy angolországi emberhez, áttért a katolikus hitről az anglikán vallásra s maga is angol alattvaló lett. Az új házaspár Pozsonyban egy darab ideig a legnagyobb egyetértésben élt egymással, de egy szép napon a kereskedő arra ébredt föl, hogy fiatal csinos felesége megszökött egy bécsi fiatalemberrel. A férj ekkor felesége ellen, hűtlen elhagyás címén, megindította a válópört. A csábító fiatalembert pedig asszonyszöktetés miatt följelentette a büntetőbírósnak. A fiatalember azzal az okoskodással állott elő, hogy miután a férj zsidó, az asszony pedig anglikán vallású, — ez a házasság az osztrák törvények szerint érvénytelen. Ha pedig érvénytelen, akkor ő nem férjes asszonyt szöktetett meg, hanem nagykorú özvegy asszonyt, — aki őt szabad akaratból követte külföldre.

A bíróság most végérvényesen eldöntötte a vitás kérdést s arra az álláspontra helyezkedett, hogy igaz ugyan, hogy a vegyes-házasság Ausztriában érvénytelen, de ez a házasság Magyarországon kötött, s miután ott érvényes a keresztény-zsidó házasság, érvényessége magyar törvények szerint bírálandó el s kell, hogy Ausztriában is érvényessége legyen. Ennélfogva a bíróság a Kálmán Miksa és Griffiths Dóra között Pozsonyban megkötött házasságot érvényesnek jelentette ki. Az íratokat a polgári bíróság visszaküldi a büntetőbíróshoz, amely az asszonyszöktető fiatalember ellen is ki fogja tüzni a tárgyalást.

§§ Cyrano de Bergerac — a járásbíró-ság előtt. Komjáthy János kassai szinigazgató kétesztendővel ezeltét eladatta a színházában a Cyrano de Bergeracot. Réti László színházi ügynök erre polgári pert indított Komjáthy ellen s keresetben eladta, hogy a darab előadásíj jogával ő rendelkezik s tőle kellett volna a direktornak azt megszereznie. Komjáthy ekkor levelet írt Rétihez, amelyben szemrehányásokat tett neki s azzal vádolta, hogy jogtalanul perli őt, mert a darab előadási jogát egy másik ügynökségtől megszerezte. Réti sértette a levél hangja s elégtételért a járásbíróshoz fordult. A budapesti büntető-járásbíróság Baumann bíró előtt ma volt ez ügyben a tárgyalás. A bírósághoz elvitták Komjáthy kijelentése, hogy sértő szándéka nem volt, az eseten sajnálkozását fejezi ki annál is inkább, mert utólag értesült, hogy csakis Réti-nek van joga Cyrano de Bergeracot eladni. E kijelentésben Réti megnyugodott.

§§ Az okirathamisítások rekordja. A nagyváradi törvényszék három évi fejezőre ítélte ma Kába János volt segédjegyzőt. Kába 17 közokirathamisítást követett el, ezenkívül 50 ma-

gánokirathamisítást. Csupa hamisításokkal lett szerzetes, majd mohácsi szolgabíró. A boszniai kormány épp közigazgatási tisztviselőnek akarta kinevezni Boszniába, mikor leleplezték. A vizsgálat közben örültséget szimulált, de Moravcsik tanár megállapította, hogy épelméjű.

§§ Százados és álfőhadnagy. Rottermuth Gyula állítólagos porosz gárdafőhadnagy Buzián összezsúfolkozott Szerényi Miklós honvédszázadosal. Az összezsúfolkozásból kihívás lett, de mivel Szerényi századosnak kételyei támadtak Rottermuth gárdafőhadnagyi volta iránt, becsületbírósgot kért. A becsületbírósg párbajképesnek mondotta Rottermuthot, de ez nem akart megverekedni Szerényivel, hanem segédekhez intézett levelében „gyávának” nevezte a századost. Szerényi felettes hatósága utasítására becsületértés miatt perelte be Rottermuthot, akiről azt állította, hogy az nem is gárdafőhadnagy, hanem egyszerű őrmester. A budapesti járásbírósg ma 200 korona pénzbüntetésre ítélte Rottermuthot, aki az ítélet ellen felebbezett.

§§ Ingók és ingatlanok. A tömérdek csalás büntetésével vádolt Niemetz Gyula ügyében lassan halad a főtárgyalás, részben mert sok akta nem áll rendelkezésre a bíróságnak, részben mert a beidézett tanúk terhelő vallomásait Niemetz valótlannak jelenti ki. A kárvallott felek különben nagyobbbrészt nem kívánják Niemetz és társai megbüntetését. Niemetz pedig folyton új tanukra hivatkozik. A tárgyalás mai ötödik napján arra kérte a bíróságot, hogy tanulmányozás céljából adják oda neki üzleti könyveit. A bíróság a bizonyítói eljárást befejezése után felnapra átadja a könyveket a vádlottnak. Még tízenyolc tanu kihallgatása van hátra, de ezek száma a folytonos újabb bejelentések következtében egyre szaporodik. Ítélet csak a jövő hét közepére várható.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

A japánok előnyomulása.

Pétórvár, július 8.

Sahaev tábornok jelenti 7-ikéről: Tegnap reggel 7 órakor ellenséges gyalogságok és lovascsapatok jelentek meg Sjunöcsöntől északra, míg egy ellenséges lovasosztály, mely öt századból állt, Lunsujkha, Csonsiatun és Lunciatun községek ellen vonult. Azonkívül reggel 5 óra óta egy három zászlóaljából álló ellenséges osztály nyomult előre a vasuti vonaltól keletre fekvő hegyes vidéken Sinfajtaj, Liciatun, Namhaj és Csiunfunca községeken át. Zapolski alezredes a japánok előnyomulását délelőtt tíz óráig fetartóztatta, mely időben baloldalát az ellenség megkerülte, úgy hogy vissza kellett vonulni. Az osztályparancsnok, aki hat óra óta fegyvertüzeltést hallott a hegyek felől, először egy századot és egy lövészosztályt küldött ki ebben az irányban Siaoceka felé és azután maga is délnek ment avval a szándékkal, hogy Siaoceka felé vonul. Ez idő alatt azonban a délről a vasuti vonal mentén előnyomuló ellenségnek sikerült a Taofapu mellett a Kho-folyó jobb partján, a vasuti vonal közelében fekvő magaslatot egy zászlóalj gyalogsággal és négy lovaszázaddal megszállani. Azonkívül az ellenség két századdal és négy lovaszázaddal elárta utunkat a Baocsiaciától keletre négy kilométernyire fekvő magaslatokon át, ahol az ut Salacából, Siaoceka felé vezet Hudsziadsa és Csonsiatun községeken át. A japánok 6-án reggel Sansaoniból is előnyomultak a Csilinho folyó völgyén át Lianhuo felé, Kaitsutól délkeletre 13 kilométernyire. Egy orosz század, mely a Liadianától délre fekvő szoroszt védelmezte, kénytelen volt visszavonulni. A parancsnoka és két tisztje megsebesült.

6-án este 6 órakor három ellenséges zászlóalj tüzérsgel Namhaj és Csiunfonse közt egy állást foglalt el és elővédjét előretolta Uilinpú és Siaoceka környékére. A nevezett két községet a japánok egyidejűleg kiürítették. A veszteségek, melyeket 6-ikán szenvedtünk, még nem ismeretesek. Megállapították, hogy Jabonin és Kamenetzky hadnagyk megsebesültek és vagy 15 katona elesett vagy megsebesült. Általában azt észlelték 6-dikán,

hogy az ellenség az egész vonalon támadásba ment át. Felderítő osztályok megállapították, hogy ellenséges oszlopok Sjunöcsöntől északra felé vonultak a vasuti vonal mentén és tovább keletre vagy egy hadosztálynyi gyalogsággal, két lovaszreddel és hatvan ágyúval. Reggel 7 órakor Siaoceka környékén egy nagy ellenséges tábor fedezték fel. 7-én reggel fél 5 órától kezdve az ellenség a vasut mentén előnyomul és nyolc órakor megszállta a Baocsiacia melletti magaslatokat. Járóreink az ellenséges elővéd kisebb osztaival találkozott Erdarhuban és a Csapanlin-szorosban. Bulgha alhadnagy és egy lövész, akik az ellenség által július 3-án Namajba bezárt osztályhoz tartoztak, sértetlenül visszatértek.

TÁVIRATOK

A kruseváci ünnep.

Cettinje, július 8. Tévedésen alapul az a hír, hogy Anglia diplomáciai képviselője jelen lett volna akkor, amidőn a Miklós fejedelemről és a szerb királytól a kruseváci emlék leleplezése alkalmával váltott táviratot ünnepiesen felolvasták.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, július 8. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladott buza tiszavidéki 78—81 kg. 9.60—10.10 K.; bányási 76—79 kg. 9.15—9.60 K.; Rosoni és győri 76—78 kg. 9.15—9.45 K. Rozs: tót felvidéki 72—74 kg. 6.75—7.— K.; pestmegyei 72—74 kg. 6.70—6.90 K.; déli vasuti 71—72 kg. 6.45—6.65 K. Tengeri 5.55—5.85 K. Zab 6.25—6.90 K., változott 7.50 K.

Bécs, július 8. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a záratok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 641.75. Magyar hitelrészvény 749.—. Bécsi bankjegyesület 280.—. Union-bank 512.75. Länderbank 516.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 427.50. Déli vasut 81.50. Elbavölgyi vasut 422.—. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 348.—. Rima-murányi vasut 492.75. Alpesi bányarészvény 427.75. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.50. Osztrák koronajáradék 97.15. Lombard —.—. Török sorsjegyek 129.—. Német birodalmi márka 117.38—117.36. Napoleon d'or 19.—.

Berlin, július 8. (Esti forgalom.) 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék 97.60. Osztrák hitelrészvény 201.90. Osztrák-magyar államvasut 136.30. Déli vasut 17.30. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Buhstehrad —.—. Orosz bankjegy 216.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, július 8. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok májusra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 201.80. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 17.30. Német bank 220.—. Disconto 187.40. Drezdai bank —.—. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheneri —.—. Harpeni 197.30. Laura-kohó —.—. Olaszjáradék —.—. Hibernia 208.50. Az irányzat csendes.

New-York, július 8. (Terménytűzsde.) (Zárlat.) Gyapoc: New-Yorkban helyben 11.25 (11.05). Júliusra 10.74 (10.55). Okt.-re 10.55 (10.55). New-Orleansban helyben 12.— (11.19/10). — Petróleum: Stand white New-Yorkban 7.95 (7.90). Stand white Philadelphianban 7.90 (7.90). Refined in Cases 10.65 (10.65). Credit Balances at Oil City 1.57 (1.57). — Zsir: Western steam 7.25 (7.40). Rohe és Brothers 7.20 (7.25). Tengeri irányzata bágyadt. — Júliusra 54.1/2 (54.1/2). — Szept.-re 54.1/2 (54.1/2). — Dec.-re —.— (—.—). — Buza irányzata bágyadt. — Piro 6szli helyben 111.1/2 (111.1/2). — Júliusra 95.— (94.7/8). Szeptemberre 88.1/2 (88.1/2). — Dec.-re 87.3/4 (88.1/2). — Májusra —.— (—.—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kacé: fair Rio 7. sz 7.1/4 (7.1/4). — Júliusra 5.90 (6.—). Okt.-re 6.15 (6.25). — Liszt: Spring Wheat clears 8.85 (8.85). — Cukor: 3.7/10 —.— (—.—). — Ón: 25.75—26.— (25.70—25.80). — Réz: 12.62—12.87 (12.62—12.87). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, július 8. (Terménytűzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata bágyadt. Jul.-ra 89.7/8 (90.—). Szept. 84.— (84.7/8). — Tengeri irányzata bágyadt. — Júliusra 43.7/8 (49.1/4). — Zsir: Júliusra 6.95 (7.05). Szept.-re 7.10 (7.17). — Szalonna short clear 7.37 (7.37). — Sertéshús: Júliusra 11.72 (11.90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

REGÉNY

ASSZONYOK HATALMA

Irta: GUSTAF AF GEIJERSTAM

(2)

Egész idő alatt megfigyelhettem, hogy Brenner Hugó ama kevesek közé tartozik, akik bele látnak a dologba s nem áltatta magát azzal, hogy azok az emberek, akik életüket ideális céloknak szentelik, kizárólag ezektől a céloktól vannak áthatva. Mintha a saját gondolataiba lett volna elmerülve s azt, ami körülötte történt, nem igen méltatta valami nagy figyelemre. Hanem mintha szakadatlanul felbök vonultak volna el az arán. Mintha a lelke nem csak az arcajátékában tükröződött volna, hanem arcának az izmaiból, sőt az arcéből is szóló volna.

Egyetlen szó sem került el a figyelmét s a szavak mögött kifürkészte az igazi gondolatokat. Megfigyeltem, hogy érdeklődése amellől mégis megoszott. Ha néha felnézett, pillantása mindig házigazdánkat vagy háziasszonyukat kereste a rám olyan hatással volt a dolog, hogy a három ember között valami meghittség állt fenn, amelynek sokkal mélyebbnek kell lennie, mint amilyen a baráti viszony. Amikor felállottunk a vacsora mellől, kivallattam erre nézve egyik barátomat.

— Hát nem tudod? — felelte ez mosolygva — Brenner naponkint jár ki s be itt. Csak mikor látogatod van, szokott elvonulni.

Többet nem tudhattam meg, mert a ház ura közeledett felénk. És a többiekkel magam is a szalonba mentem. Amikor ott leültünk, egy pillantást figyeltem meg, amelyet Brenner és Bohrné váltott, s arra gondoltam, hogy milyen benső egyetértésnek kell lennie köztük, ámbár egy pillanatra sem jutott az eszembe, hogy a dolog azzal a mindennapi históriával hozsam vonatkozása, amely valami férfi és férjes asszony között feunáll. Véletlenül ugyanakkor a házigazdára is néztem. Mosolygott, s pillantása feleségén és barátján nyugodott, akik nyugodtan visszamosolyogtak, miközben közvetlenül egymás mellé ültek. Ezt az egész némajátékot bajos leírni és a társaságból senki más nem vette észre. Én rá azonban olyan hatással volt, mintha valami szent helyen állnék, sejtettem, hogy ennek a három embernek valami nagy, közös titkuk volt, amely jobban, rosszban egymáshoz fűzte őket és amelyet hármukon kívül senkinek e világon nem szabad megtudnia.

Ez az érzés annál különösebb volt nekem, mert azok után, amiket a bankigazgatók házasságáról hallottam, valami szerelmi viszony az asszony részéről meglehetősen érthető lett volna. A bankigazgató hitvesi hűtlensége ugyanis kétségtelen volt és az ő viszonyai elég gyakran szolgáltatnak tárgyat a pletykázó összejöveteleknek, amelyek a kávéházban a férfiak közt épp úgy divatosak, mint az asszonyok közt, akik ezert a rossz szokásért olyan hirbelek. A bankigazgatónak ez a gyöngesége annyira ismeretes volt, hogy gyakran az üzleti összeköttetéseire is zavarólag hatott, amint beszéltek, de egyet nem tudtak maguknak megmagyarázni az emberek: tudott-e Bohrné férjének erről a gyöngeségről vagy nem? Az első esetben nagyon értett a maga kártyáinak a keveréséhez, mondtaik legjobb barátinói. Mert a világ előtt ura irányában olyan odaadást mutatott, amely meghatározó lett volna, ha igaznak lehetett volna tartani.

Ez volt a jóbárátinók nézete, amennyiben nem tartoztak a modern iskolához, amely a bosszankodást kötelességgé teszi. Ami engem illet, akkoriban a bosszankodás betegségnek rohamaiban szenvedtem, arra a magyarázatra hajlottam tehát, hogy Bohrné, bármennyire csudálatosnak tetszett is a dolog, urának valószínűleg egyetlen kalandjáról sem tudott. Annál is inkább fogadtam el ezt a magyarázatot, mivel a kiváló asszony nyílt, megnyerő egyéniségét őszintén bámultam s mintegy föltek vettem volna rajta, ha azt kellett volna hinnem, hogy mindenről tudott és mégis hallgatott. Akkor sokkal fiatalabb voltam, semhogy megértettem volna, hogy ez a lelki nagyság egy nemét jelent-

ette, aminthogy a bankigazgató irányában a rokonérzés és a megvetés bizonyos keverékét éreztem mindig. Annál sajtáságosabb volt tehát az is, hogy mikor rájöttem arra az egészen különös meghittságra a ház barátja és a házasságok között, semmiféle gyanu nem támadt bennem azzal kapcsolatban, amit a bankigazgatók házasságáról az egész világ beszélt. Mintha az asszony körül a levegő sokkal tisztább lett volna, semhogy a metély csirái abban megteremhettek volna.

Ez az érzésem megvolt az egész beszélgetés alatt, amely a vacsora után megkezdődött, s annyira el voltam foglalva Brenner Hugóval, akivel különben egyetlen szót sem beszéltem egész este, hogy erről a beszélgetésről csak annyit tudok, hogy dilettantizmusról szólt a művészetben.

Csak arra emlékszem, hogy élénken és bizonyos fanatizmussal beszéltek, mivel a dilettantizmus a jelen voltaknak éppen legnagyobb ellensége volt. De ha nem is tudok többet arról, amit beszéltek, annál inkább magam előtt látom az egész jelenetet.

Két lámpa állott bronztartókon, mindegyik egy-egy sarkában a nagy szobának, amely szmírnaszőnyegekkel, alacsony butorákkal és tompa színeivel hirta fel a figyelmet, s a lámpák ríktő fényt vetettek az élénk nekitüzesedett arcnak, amelyek a mély karosszékek és pamlagok homályából kivilágoltak, egymásnak hajolva, mintha az arcvonásokban rejtőzködő ellenfeleket kutatnának.

A cigarettafüst könnyed felhőkben emelkedett a karosszertartók felé s magam mellett világosan láttam Bohrné fiatalos arcát, amely a váltakozó mondasokat azzal az érdeklődéssel figyelte, amely mindent komolyan vesz.

Senki sem mondta volna, hogy túl van már az ötvenedik évén. Nyulánkan ült ott mellettem és arcának finom ráncai mintegy elmosódtak a lámpavilág felhomályában, miközben szeme fiatalosan sugárzott hullámos haja alatt, amely erősen vegyítve volt már szürke szálakkal. Ebben a világitásban nem láthattam a szürkeséget.

És csak most tűnt fel nekem, hogy milyen fiatal volt tulajdonképpen ennek az asszonynak az egész lénye. Akkor még csak huszonhat éves voltam és ebben a korban tudvalevőleg nem igen látja az ember fiatalnak az ötveneszetendős asszonyt. A nélkül, hogy maga is tett volna, a nélkül, hogy a maga számára is követelt volna valamit, együtt élt mindazokkal, akik a szó és a művészet szolgáltatában munkálkodtak, mintha az ő balsorsuk és sikerük az övé is lett volna. És még sem tartozott ama nők közé, akikről jellemző szóval azt szokták mondani, hogy érvényesítik magukat. Magában vonuló és mégis lelkes természet volt, nyílt és mégis tartózkodó, lágy és mégis erős. Lényének varázsereje talán onnan eredt, hogy mindenkit megértett, de kevesek iránt volt közlékeny.

Mindöz világos lett előttem, mialatt a közelében ültem és a beszélgetés hullámai körülöttem emelkedtek és estek.

Akkor észrevettem, amint hirtelen nyugtalan lett. Vagyis inkább — nem láttam, úgy éreztem meg magam körül, mint a villamoságot és ösztönszerűleg is arra a helyre néztem, ahol Brenner Hugó tartózkodott. A szoba tulsó végében ült és mégis az volt az érzésem, mintha az egész idő alatt közvetlen közelemben lett volna. Egész este hallgatag volt, de ez a némaság semmiképpen sem hatott zavarólag vagy nyomasztóan. Ellenkezőleg, mintha élvezete tellett volna abban, hogy a beszélgetést figyelemmel kísérsje, minden szóat felfogjon és kifejezésteljes arca nyilvánvalóan visszatükrözött minden benyomást, amely reá hatott. Nem nyugodt vagy nyomott lelkület szólt ezekből a vonásokból. Nem is volt csupán rokonérzés, amit ebben a pillanatban visszatükröztek. Inkább valami re-megő aggodást árultak el, mintha féltene valamit abból a bensőségből, kedves valóságából, amelyet éppen ebben a körben szeretett volna megtalálni, s mintha küzdene magával, hogy beszéljen-e vagy pedig hallgasson.

Mind ezt látta Bohrné s fokról-fokra nyugtalanabb lett. Mintha hallotta volna bensejében barátja gondolatait, mintha lelkesítették volna. Ritkán láttam még asszonyszemben ilyen vilá-

gitó, élénk és váltakozó kifejezést és sohasem tapasztaltam még, hogy férfi annyira megérdemelte volna, hogy ő érette lángol fel az az arc.

Brenner tudatában volt ennek. Mert csöndesen mosolygott magában, mintegy valami titkos nagy örömmön, s mikor végül felnézett és beszélni kezdett, a hangja reszketett, bizonyára nemcsak az idegességtől, hanem abban a tudatban, hogy volt a társaságban egy asszonylélek, aki ismerte gondolatait, még mielőtt kimondotta volna őket. De érzéseinek komolyságától arca ellágyult, s amikor beszélni kezdett, mintha harag hajszoita volna.

Szavai szaggatottan és szárazon fakadtak elő, kurta szóttagokban, amelyekben a gondolatok mintha tolakodtak volna, hogy a helyüket megkapják. Egyetlenegyszer sem nézett a társaságra. Pillantása a messzeségbe meredt, mintha legmélyebb bensejéből beszélt volna és nem tudná, hogy figyelik a szavát. Egész külsején volt valami abból az elzárkózott tüprengésből, amely már akkor lebilincsel, amikor a kávéházban először meglettam. A hangja pedig halkán rezgett, mint amikor valami visszatartott mozdulat mindenkit arra kényszerít, hogy oda figyeljen; amikor már belemelegedett, csaknem szónokolt és láttam amint Bohrné egy pillanatra elpirult a büszkeségtől. Olyanfajta tárgyilagos szónokiasság volt az, amelyben a formát csaknem ellelejtí az ember. És amellet éppen a forma istenítése volt az, amely ellen szólt.

— Ma este olyan dolgokat mondtak — kezdte — amelyeket nem szedhetek szét egyes részleteire. De hát a művészetnek, legbensőbb lényege szerint, csakugyan az-e a feladata csupán, hogy könyveket és képeket hozzon létre? Akkor ugyancsak rosszul áll manapság a művészet dolga. Nem inkább az-e a művészet lényege, hogy életet teremtsen? Ezt a művészetet, azt hiszem, lámpással kellene keresnünk? Az élet célja — arra gondolok, amit látunk és ami legközelebb ránk tartozik — mégis csak az, hogy igazi embereket képezzünk. Ha a művészet nem segít bennünket ebben a törekvésünkben, akkor csak csengő érc és elhangzó zengés. Az embertől elszakítja a költemény csak írott papiros, a kép csak szép vászon és a szobrász műve csak megnevesített kő. Mind-egyik egyformán élettelen és egyformán ki van dolgozva. Csak egy valami önt beléjük életet. A mester, aki talán a legkevésbé tökéletes.

Nevetett, aztán hirtelen komoly lett megint. Ezen a komolyságon azonban mégis átcsillámlott az élénken tréfálkozó kedv.

— Szóval azt hiszem, hogy a kritikának van még olyan fontos feladata, mint az, hogy a művészet dilettánsaival foglalkozzék. Az élet dilettánsait értem.

Az utolsó szavakat szinte haragosan mondta már. Ez azonban láthatólag álaré volt csak annak a leplezésére, hogy milyen nagy mértékben függtek össze az avai az ő saját eleven hitével.

— Lehetséges volna-e, hogy annyi dilettáns élhessen meg körülöttünk, ha a művészet nem volna dilettáns? Nem úgy szeretünk-e, mint dilettánsok? Nem gyűlölünk-e épp oly felületesen? Nem élünk-e hiven ahhoz a szabályhoz, hogy vizsgálódunk, mielőtt minden a megszokott morderben folyik s ha nem zavar bennünket tulságosan sok kellemetlenség? És teljesen ártatlan-e vajjon ebben a művészet? Mostanában többet olvasunk, ugyszólván, elnyelünk tíz év alatt, mint azelőtt ötven év alatt. És mit használ ez nekünk? Feszre lehet-e venni az embereken, akik mindent tudnak és mindenben átvágták magukat, hogy a szóban és képen való finomodás csakugyan a szívküig hatott? Nem inkább fényűzési cikk a művészet, mint az életnek melegség- és egészség forrása? Jó magam a közönség egy része vagyok s a költökhöz mint mestereimhez fordulok. Közben akadtam is ilyenekre. De gyakran kérdem magamban: hányat lehet egyáltalában komolyan vennünk az ő saját műveikben?

(Folytatás következik.)

Nyilttér.

Venus - FORRÁS

hathatós szer vese-, hólyag-, nehézség-, cukorbetegség stb. ellen.

Főraktár: ÉDESKUTY L., BUDAPEST.
Forrástulajdonosok: PRUCHA KÁROLY és TSA.

Általános Takaré- és Hitelszövetkezet

BUDAPEST, V., Sas-utca 24. sz.

Tagok száma: 2.188. Üzletretek és részjegyek száma: 12.830.

Befizetett tőke: 1,494.044 k. Eddig kiadott kölcsönök: 3,758,348 korona. Kedvező feltételek mellett nyújtunk kölcsönöket és leszámítunk váltókat, valamint nyit számla követeléseket. Biztosítéki alapra való levonás vagy hetekre való utánfizetés nálunk nincs. A benyújtás díjmentes. Az elintézés gyors. **Az Igazgatóság.**

KRISTÁLY
természetes hydrocarbonátos ásványvízforrás, mely szénásvával telítetik. Az élesztőt elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzést a Szt. Lukásfürdő Kútvallalatól, Budán.

KRISTÁLY

Ideal IRÓGÉP
azonnal és állandóan látható írással! Prospektust és írásmintát küldenek:
Schott H. és Donnath Bpest, Erzsébet-körút 1. Telefon 62-45.

Novemberre lakás olcsón kiadó

Andrássy-ut 9. sz. alatt, mely áll: 5 nagy utcai, 2 elő, fürdőszoba és mellékhelyiségekéből.

Az e rovat alatt közöltéknak sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Hű előfizető. Arago a villám három alakját különbözteti meg. A vonalas villám zeg-zugos alakú fősugarat és kisebb elágazásokat mutat. A felületvillám egy-egy zivataros felhő nagyobb terjedelmű felvillanásában mutatkozik. A gömbvillám gömbalaku és aránylag lassan halad, nyomában nagy pusztításokkal. Van még az úgynevezett száraz villám is, amely nem gyújt, csak romboló hatása van. — **S. A.** Az országos rabbiképző-intézetbe négy gimnázium végzettséggel veszik föl, ha fölvételi vizsga keretében jártasságot mutat a Talmud könnyebb részeiben, Mózes öt könyvében, a korábbi prófétákban és a héber grammatika elemeiben. — **D. N.** A munka filozófiájához tartozik, hogy az egyhangúság, a kedvtelenség sokszor kergeti az ellenkezője, de úgy látszik, ebben az esetben a kivétel nyilvánul. — **Ismeretlen.** VI., Szondy-utca 69. szám alatt lakik. — **R. Pola.** A Városligetben van. Közélebbi címzés fölösleges. — **M. B. Nagy-Kálló.** A póttartalékba való fölvétel igazolásával pályázhat. — **Eskütvő.** Ferenc-József, cilinderek és fehér keztüű uting eléggé tolett egy völegény részéről az esküvőn, különösen ha az örök hűséget tiszta szívből esküzi.

KÖZGAZDASÁG

Kereskedelmi szerződésünk Németországgal. Berlinből jelentik: A kereskedelmi szerződési tárgyalásról félhivatalosan azt jelentik, hogy valószínűleg néhány hónapig fog tartani, amíg a tárgyalással megbízottak a második olvasást megkezdhetik. Az első olvasásban mind a két részről újabb javaslatokkal állottak elő, amelyek szükségessé teszik, hogy a megbeszéltek újabb utasítást kérjenek a kormánytól.

Ily körülmények között természetesen szó sem lehet az új kereskedelmi szerződés életbelépésének idejéről.

Az osztrák iparosok agyarkodása. Ismeretes az a nagyfokú agitáció, melyet az osztrák iparosok szervezett képviselő-testületei az ellen indítottak, hogy Magyarország a közös hadsereg, valamint a közös tengerészeti rendes szükségleteiből s a küszöbön álló katonai beruházásokból a kvótaszéri részt megkapja.

Az osztrák iparosok ismert mozzalmával szemben a magyar iparosok szükségességnek látják, hogy idejében állást foglaljanak. E végből a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatósága elhatározta, hogy ez ügy kellő megvilágítására a kormányhoz újabb felterjesztést intéz és később szükség esetére a képviselőházhoz is fordul, hogy a magyar iparnak azt a részletét biztosítsa, mely a törvény értelmében megilleti. A gyáriparosoknak e tárgyban a kormányhoz intézett terjedelmes emlékirata országoszi mindazokat az adatokat és javaslatokat, melyeket korábbi emlékirataiban kifejtett. Az osztrák iparosoknak mostani agitációját a Magyar Gépiiparosok Országos Szövetsége annál felháborítóbbnak mondja, mivel a közös hadügy-miniszter hivatalos kimutatásából kiderült, hogy 1868-tól fogva egészen az utolsó delegációig, tehát több mint harmincöt év alatt Magyarország egyetlen esztendőben sem kapta meg az öt megillető kvótaszéri részét a megrendeléseknek.

Kiállítás Hódmezővásárhelyen. Hódmezővásárhelyen augusztus 14-étől 28-ig ipari és mezőgazdasági kiállítás lesz. A kiállítás megnyitására Tallián Béla és Hieronymi Károly minisztereket küldöttség fogja meghívni.

Borvásár Tapolozán. A badacsonyi vidéki bortermelők szövetségének igazgatósága elhatározta, hogy november havában Tapolozán borvásárt rendez. Ezen borvásáron nemcsak a szövetség tagjai vehetnek részt saját termései boraikkal, hanem azon bortermelők is, kik a szövetségnek ez idő szerint még nem tagjai.

A Hollandi Életbiztosító Részvénytársasághoz 1904. évi június hóban benyújtottak 598 ajánlatot 5,227.354-26 korona tőke és járadékról, ebből visszautasítottak 97 ajánlatot 621.089-60 korona tőke és járadékról, kiállítottak tehát 501 új kötvényt 4,606.264-66 korona tőke és járadékról. 1904. évi június hó végével a biztosítási állag volt: 35.093 kötvény 290,443.700-20 korona tőke és járadékról.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 46.50 korona pénzben, 47.50 korona áruban. — Bésben az irányzat gyengébb. A kontingentált készáru 46.40 korona pénzben, 46.60 korona áruban.

Vásárcsarnok. (Vámos és Bruszt jelentése.) Minden fontosabb változás nélkül az élelmiszerpiacot gyümölcsfélék, különösen kajszinbarack uraja. Nagyobb hozatalaink voltak még tojásban is. Részleteiben a következőleg alakult az üzlet: **Husfélék:** vidéki marhahús eleje 88-96, hátulja 96-108 korona 100 kilonként. Lehuzott sertésuh 116-120, sertések szalonnával 110-116 fillér. — **Vadfélék:** Öz 160-180, szarvas 80-84, vaddisznó 70-90 fillér kilonkénti minőség szerint. — **Tejtermékek:** I. reudü szövetekezeti-teavaj 170-190, friss főzövaj 140-150, tehénturó 12-16 fillér, tejfel 56-60 fillér kilonként. — **Tojás-**ban kielegőlt az üzlet, a vételkedv jó és ma I. reudü friss telt áru 58-60 koronát jegyzett eredeti ládánktól. **Élő baromfi:** Rántani való csirke 120-150, sütni való 1.50-2.00, tyúk 2.00-2.60, kacska 2.00-3.20, lud 3.60-5.00 korona páronkénti minőség szerint. **Vágott baromfi** kis tételekben kerül a piacra. **Gyümölcsfélék:** kajszinbarack is ma is nagy tételekben került a piacra, az árak változatlanul nyomottak, minőség szerint 10-20 fillér kilonként. Oszibarack is már nagyobb mennyiségben érkezik, mai ár 40-70 fillér kilonként. Nyári édes alma 12-20, körte árpával éró 16-24, cseresznye 26-30, meggy nagyszemű kemény 30-40, hólyagmeggy 16-32, egres 10-16, ribizke 10-24 fillér kilonkénti minőség szerint. Méz iránt ismét élelnek érdeklődés mutatkozik, mai ár pergetett akadémé németországiért minőség szerint 70-80 korona volt.

Borjувásár. 1904. évi július hó 8-án. (A budapesti marhavasártéri vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 975 drb, leölt borju — db. bécsi borju — darab, növendékmarcha 8 darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzések: Belföldi élő borju I. reudü 76-88 f.-ig. kivételes 90-94 fillér, II. reudü élő borjukért 64-74 f.-ig 1 kilonként, leölt borju

I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig. kivét. — f. kilonként, levonás nélkül. Rugott borjukért 56-66 f.-ig. Növendékmarcha — f.-től — 56 f.-ig. I. r. — f.-ig, középminőségű — f.-ig, alárendelt — f.-ig I. k.-kint. Bárány élő — K., leölt bárány — korona, kivételes — K.-ig páronként. Az irányzat lanyha volt, az árak elsőrendű minőségekben 2-4 fillérrel, gyengébb minőségekben 6-10 fillérrel hanyatlottak.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közvagóhid intézősége.) Julius 8-án. Felhajtás összege 1060 drb sertés, — darab süldő. Előző napi eladatlant maradvány 44 darab sertés, — darab süldő. Összesen 1034 darab sertés, — darab süldő. Eladott 995 darab sertés, — darab süldő. Eladatlant maradvány 139 darab sertés, — darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyeztettek: Zsirtsertés: Öreg I. r. 350 kilogramm felül 84 — K.-ig, II. reudü 250-350 kilogramm 72-96 fillérig, II. reudü selejtezett — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 88-96 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 85-89 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140-300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élesúlyban értendők.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, július 8.

Szilárd irányzat mellett 52.000 métermázsza buza került a forgalomba 10 fillérrel magasabb árakkal.

Rozsban szilárd volt az irányzat. Tengeriben 5, zabban 10 fillérrel emelkedtek az árak.

Eladottat:
Buza. Tiszavidéki: 2300 mm. 79 k. 9 K. 53³/₄ f., 700 mm. 80 k. 9 K. 53³/₄ f., 100 mm. 81 k. 9 K. 52¹/₂ f., 700 mm. 80 k. 9 K. 50 f., 300 mm. 80 k. 9 K. 45 f., 100 mm. 79-6 k. 9 K. 45 f., 100 mm. 79-5 k. 9 K. 50 f., 300 mm. 80 k. 9 K. 50 f., 300 mm. 79 k. 9 K. 50 f., 100 mm. 78-5 k. 9 K. 30 f., 150 mm. 78 k. 9 K. 30 f., 100 mm. 78-3 k. 9 K. 50 f. **Új buza:** 1000 mm. 80 k. 9 K. 25 fillér júliusban szállításra.

Szarvasi: 4000 mm. 90 k. 9 K. 60 f.
Fehérnagyi: 1200 mm. 78 k. 9 K. 30 f., 100 mm. 76-5 k. 9 K. — f.
Pestnegyvidéki: 850 mm. 81 k. 9 K. 40 f., 900 mm. 81 k. 9 K. 40 f., 130 mm. 78-5 k. 9 K. 22¹/₂ f., 100 mm. 73-5 k. 9 K. 25 f., 500 mm. 78 k. 9 K. 40 f., 150 mm. 77-5 k. 9 K. 15 f., 235 mm. 77 k. 8 K. 50 f. sárga, üszkös **Tolnai:** 640 mm. 76-2 k. 95 K. f.
Marosmenti: 3800 mm. 76 k. 9 K. 9 f.
Bánsági: 7000 mm. 77-3 k. 9 K. 98¹/₂ f., 840 mm. 76-2 k. 8 K. 95 f.
Becskei: 3700 mm. 77-2 k. 8 K. 90 f.
Dunai: 3150 mm. 76 k. 8 K. 685 fillér.
Bácskai: 150 mm. 77-5 k. 9 K. 15 f.
Óbécsei: 1400 mm. 78 k. 9 K. 45 f.
Raktárúri: 1000 mm. 76 k. 9 K. 02¹/₂ f., 1700 mm. 77 k. 9 K. 02¹/₂ f., 1000 mm. 77 k. 9 K. — f., 1000 mm. 75 k. 8 K. 98¹/₂ f., 2400 mm. 75 k. 8 K. 50 f.
Szerb: 2000 mm. 77 k. 8 K. 40 f., 2000 mm. 77 k. 8 K. 40 f.
Mind három hónapra.
Rozs: 180 mm. 6 K. 45 f., 100 mm. 6 K. 35 fillér.
Árpa: 450 mm. 6 K. 05 f.
Zab: 200 mm. 6 K. 20 f., 100 mm. 6 K. 15 f., 100 mm. 6 K. 05 f., 100 mm. 6 K. Kézpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	76	8.85	9.10	70	9.25	9.40
"	77	9.00	9.20	80	9.50	9.65
"	78	9.15	9.35	81	9.60	9.75
Fehérnagyi	76	8.75	9.00	70	9.15	9.30
"	77	8.90	9.10	79	9.25	9.35
"	78	9.05	9.15	81	9.35	9.45
Pestvidéki	76	8.75	9.00	70	9.15	9.30
"	77	8.90	9.10	80	9.25	9.35
"	78	9.05	9.15	81	9.35	9.45
Bánsági	76	8.85	9.05	70	9.25	9.40
"	77	8.95	9.15	80	9.35	9.45
"	78	9.05	9.15	81	9.35	9.45
Bácskai	76	8.85	9.10	70	9.25	9.40
"	77	9.00	9.20	80	9.35	9.50
"	78	9.05	9.30	81	9.45	9.55
Szerb	76	8.75	9.00	70	9.15	9.30

Egyéb gabonaszemek		60 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Buza	új elsőrendű	—	—
	középsőségi	6.20	6.25
	takarmanóru, I. r.	5.95	6.20
Árpa	elsőrendű	5.5	5.80
	középsőségi	6.05	6.20
	beiföldi új	5.80	6.20
	6 fehérr	5.80	5.40
	új román vagy bolgár	—	—
	cinquantin	—	—
Repece	káposzta	10.	10.25

A határidőfizetés folyamán a következők történtek:

Októberi buza	9.08—9.10—9.11—9.13
Áprilisi buza (1905)	9.34—9.36
Októberi rozs	6.68—6.70—6.73—6.75
Júliusi tengeri	5.31—5.32
Augusztusi tengeri	5.41—5.42—5.43—5.44
Májusi tengeri (1905)	5.67—5.69—5.70—5.72
Októberi zab	6.26—6.29—6.31
Áprilisi zab	6.54—6.55
Repece augusztusra	10.40—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza	9.09—9.10
Októberi rozs	6.73—6.74
Júliusi tengeri	5.31—5.32
Augusztusi tengeri	5.42—5.43
Májusi tengeri (1905)	5.71—5.72
Októberi zab	6.28—6.29
Repece augusztusra	10.30—10.40

Délután fél 5 óraker zárul:

Októberi buza	9.08—9.09
Októberi rozs	6.71—6.72
Októberi zab	6.27—6.28
Júliusi tengeri	5.45—5.46
Augusztusi tengeri	—
Májusi tengeri (1905)	5.72—5.83

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdén bécsi eladási kedvetlen hangulatban gyenge volt az irányzat és a forgalomban került értékek kedvetlen hangulat mellett alacsonyabban zárultak, csupán Városi villamos vasut és 4%-os magyar koronajáradék felé fordult a kereslet figyelme. Az általános forgalom egyébként igen csekély volt. Délben Berlinből érkező alacsonyabb jegyzésekre tovább is csökkentek az értékek, a forgalom pedig nagyon csekély volt és zárlatig tartós maradt az üzletlenség. Valuta és ércáru jegyzése teljesen változatlan maradt.

A helyi értékek piacán barátságos hangulat uralkodott.

Előtőzsde. Gyöngült. Osztrák hitelrészvény 642.50—642.—. Magyar hitelrészvény 752.50—752.—. Osztrák-magyar államvasut 638.—. Városi villamos vasut 332.50—331.—. Magyar koronajáradék 97.20—87.22¹/₂ korona.

Déli tőzsde. Csökkent. Osztrák Hitelrészvény 641.75. Magyar hitelrészvény 751.—. Osztrák-magyar államvasut 637.50—637.25. Rimamurányi vasúti 491.75—491.—. Városi villamos vasut 332.—331.— korona.

A helyi értékek piaca esondés. Kötetett: Magyar fegyver- és gépgyár 318.— korona.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 9—10 korona, 1904. június hó végére 14—16 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 641.75. Magyar hitelrészvény 751.—. Leszámítóbánk 449.50. Rimamurányi vasúti 491.—. Osztrák-magyar államvasut 637.25. Közúti vaspalya 571.50. Városi villamos-vasut 331.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.			
a) Magyar Államadósság.			
Péna	Ára	Péna	ra
Arany, mod.		1870. 411. ny.-k.	
Ju.-ra	118.25	200 K.-és	207.— 210.—
Koronajáradék	97.15	Magy földte-	
Koronaj. állam		kereset	98.50 99.50
Ju.-ra	97.15	Borr.-szá. jelz.	
Koronaj. 3 ¹ / ₂ %	80.—	földv. köv.	80.— 80.—
Vaskapu-köl.	82.—	Tiszai nyer-	
		kölcs. 200 K.	102.— 105.—
b) Osztrák Államadósság.			
Koronaj. máj.	90.—	Papírj. feb.—	
—nov.	90.—	aug.	99.75 100.25
		Koronaj.	90.— 99.50
c) Egyéb nyilvános kölcsönök.			
Budapest fűv.	96.—	Temes-Béga-	
1897. 4%-köl.	96.—	társulat 4%	98.— 99.—

Bankok.	
Angol-osztrák bank	279.— 281.—
Elő magyar iparbank	385.— 336.—
Fiumei hitelb.	186.— 188.—
Basai bank	210.— 212.—
Hermes m. ált. vltótel. r.-t.	240.— 260.—
Magyar hitelb.	—
Ugryana jul. med.	750.— 750.50
M. agr. és járb.	450.— 460.—
M. jez. hitelb.	—
Ugryana jul.	502.— 502.—
M. keresk. r.-t.	565.— 565.—
M. leszámítóbánk	449.50 450.50
M. tpp. kösp.	—
Jelzálogb.	1050.— 1070.—
Osztr. hitelb.	—
Ugy. jul. ált.	641.50 642.—
Osztr.-magy. b.	1815.— 1825.—
Pesti m. keresk.	2769.— 2779.—
Kedelmi bank	1800.— 1860.—
Ostályszj. r.-t.	1800.— 1860.—

Takarékpénztárak.	
Belvárosi	223.— 224.—
Epesti III. ker.	200.— 220.—
Epest-Erzsebet.	212.— 220.—
Epesti tők. és orsz. szolgk.	419.— 425.—
Egyes. bpesti	2315.— 2325.—
M. jég. és víz. bizt.	816.— 819.—
Nemz. halasz.	240.— 250.—
Pannónia vltót.	2250.— 2330.—

Bíztosító-társaságok.	
Bécsi biztosító	430.— 440.—
Bécsi élet- és járadékbit.	645.— 655.—
Bécs magy. ált.	8250.— 8360.—
Fonctier	342.— 344.—
M. jég. és víz. bizt.	816.— 819.—
Nemz. halasz.	240.— 250.—
Pannónia vltót.	2250.— 2330.—

Malomok.	
Concordia	180.— 190.—
Elő budapesti	1000.— 1080.—
Erzsébet	420.— 435.—
Lujza	230.— 230.—
Henger	600.— 620.—
Moln. és sütők	375.— 385.—
Victoria	470.— 480.—

Bányák és téglagyárak.	
Északm. bány.	226.— 229.—
Kőbány. kősz. és kohó	462.— 500.—
Ístv. tég. gy.	104.— 105.—
Kőbány. gőzgy.	910.— 980.—
Magy. asztalt.	137.— 140.—
M. Alp. kőszémb.	290.— 282.—
M. kerámiai	140.— 144.—
Salgótarjánj.	546.— 548.—
Ujaki tégl- és mészgéte	317.— 322.—

Vasúti- és gépgyár-részvények.	
Elő m. gárd. gépgyár	150.— 168.—
"Danubius"	172.— 174.—
Ganz	3100.— 3175.—
Nicholson	205.— 212.—
Rimamurányi	—
Ugy. jul.-ra	491.— 491.50
Schlick	850.— 860.—

Közfutató vállalatok részvényei.	
Ált. vagg. köll.	600.— 620.—
Epesti ált. vill.	510.— 515.—
Budapesti r.-t.	235.— 215.—
Gyapfűm.-gyár	550.—
Részvényért.	2350.— 2400.—
Serülési. r.-t.	475.— 465.—
Szplódm.-gyár	210.— 230.—
Fiumei rzed.	2030.— 2700.—
Gépjárató-félszeszgyár	975.— 1000.—
"Hungaria"-út.	—
Értegya	215.— 225.—
Közút. vlt.	—
serfűz	270.— 280.—
M. cukoripar.	1540.— 1540.—
M. villamosgáz	263.— 265.—
Nemzetk. vil-	—
lamosgáz	565.— 570.—
Nemzetk. vlt.	—
gonk. 5 ¹ / ₂ %	518.— 538.—
Royal-szálló	—

Közlekedési vállalatok részvényei.	
"Adria" tengh.	474.— 476.—
Bécsi közúti vaspalya 5 ¹ / ₂ %	—
Ugy. jul. med.	571.50 572.—
Bécsi közúti v. él. jegy	850.— 860.—
Epesti vill. vasrosi v. 1903.	331.— 331.50
Bécsi vill. vasrosi vasut	—
Ugy. él. jegy.	110.— 115.—
Bécsi-Újpest-rákosp. vill.	170.— 180.—
Déli vasut	—
Budapesti	82.— 83.—
Dunagőzbány.	850.— 880.—
Kassa-oderb.	378.— 383.—
Osztr.-magyar Államvasut.	—
Ugy. jul.-ra	637.50 638.—

Sorsjegyek.	
Olasz vörös-k.	42.— 44.—
Ugy. o. felülb.	45.— 47.—
Francia b. g. 7 ¹ / ₂ %	95.05 95.25
Osztr. vörös-k.	54.— 56.—
Osztrák hitel.	485.— 475.—
Párizs	160.— 160.—

Pénznemek.	
M. vagy oszt.	11.35 11.43
M. arany vör.	11.27 11.53
20 fr. arany	19.— 19.05
20 márk. arany	23.44 23.54
Német bír. b.-jegy (100M.)	117.50 117.60
Francia b. g. 7 ¹ / ₂ %	95.05 95.25
Clasb jegy	95.10 95.40
Nemz. bír. jegy	94.20 94.10
Szerb jegy	92.25 93.25
Rubeli	258.— 254.—

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 42.—49.— korona, vörös aprószemű 36.—40.— korona, vörös erdélyi ———— korona, vörös búsági ———— korona, középszemű 43.—45.— korona, nagyszemű 46.—50.— korona. Disznószár: budapesti 61.50—62.— korona, vidéki ———— korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki ———— korona, városi 4 darabos 51.—51.50 korona, 3 darabos 55.50—56.— korona, füstölt ———— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség ———— korona, 120 darabos ———— korona, 100 darabos ———— korona, 85 darabos ———— korona, azonnali szállításra Szerbiai, szokás szerinti minőség ———— korona, 100 darabos ———— korona, 85 darabos ———— korona. Szilvaiz: szilvóntai 12.50—13.— korona, szerbiai 10.50—11.— korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsdén külföldi alacsonyabb jegyzések következtében további realizációk eszközöltek a nemzetközi értékekben. Az általános irányzat azonban szilárd volt. Az üzlet folyamán élénk érdeklődés mutatkozott a vasrészvények iránt; Alpesi és Cseh-bánya-részvények emelkedtek; Prágai vasúti is keresett volt, de kötés nem fordult elő. Jelentékenyen emelkedett a 3%-os déli vasúti elsőbbségi részvény,

kapcsolatban a párisi tőzsdén való emelkedésével. Brixi köszön gyengült a barnakőszénkonvenció huzódása következtében. Reutékben nem volt forgalom.

A déli tőzsdén nyugodt volt a hangulat. Prágai vasúti keresett volt és 2162-re emelkedett. A spekuláció nagyon tartózkodóan viselkedett, ami a berlini bányapiac hanyatlására vezethető vissza. Cseh-bánya 1270, Gőzhajózási részvény 856, déli vasúti elsőbbségi részvény 303.75.

Zárlat lanya londoni jegyzésekre gyengült. Prágai vasúti 2165. A magánkamatláb 27¹/₂%.

Bécs, július 8. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 113.45. Osztrák koronajárdék 97.15. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.75. 4% magyar földterhentesítési kötvény 97.65. Magyar hitelbank-részvény 749.50. Magyar, nyeremény-kölcsön-sorsjegy 206.50. Magyar leszámítób. és pénzváltóbank-részvény ——. Kassa-oderbergi vasúti részvény 378.—. Rimamurányi vasútrészvény 491.25. Magyar kereskedelmi bank ——. Magyar cukoripar 1540. Magyar vasúti kölcsön ezüstben ——. Magyar keleti vasúti állami kötvény ——. Magyar jelzálogbank 502.—. Adria hajózási r. t. 475.—.

Bécs, július 8. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2¹/₂% papírjárdék 99.50. 4-2¹/₂% ezüstjárdék 99.45—100.—. 4% osztrák aranyjárdék 118.55. Osztrák Koronajárdék 99.30. 1860. sorsjegy 151.60. 1864. sorsjegy 256.—. Osztrák hitelsorsjegy 403.—. Osztrák hitelrészvény 641.50. Angol-osztrák bank ——. Unionbank 516.50. Bécsi bankgyűléslet 512.60. Osztrák Länderbank 427.—. Osztrák-magyar bank 1619.—. Osztrák-magyar államvasut 636.50. Déli vasut 81.—. Elbevolgyi vasut 422.—. Dunagőzhajózási társaság 855.—. Alpesi részvény 427.—. Dohányrészvény 347.50. 20 frankos arany 19.—. Cs. kir. arany (vert) 11.32. Londoni váltóár 239.40. Német bankváltók 117.38. Lípót-kohó 356.—. Bécsi Tramway Litt B.—. Bécsi Tramway Litt A.—. Osztrák Lloyd 680.—. Török sorsjegyek 128.50. Az irányzat gyengébb.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 8. (Zárlat.) 4-2¹/₂% papírjárdék ——. 4-2¹/₂% ezüstjárdék ——. 4% osztrák aranyjárdék 101.25. 4% magyar aranyjárdék 99.90. Elbevolgyi vasut ——. Osztrák hitelrészvény 201.90. Magyar koronajárdék 97.60. Déli vasut 17.30. Osztrák-magyar államvasut ——. Károlyi Lajos vasut ——. Kassa-oderbergi vasut ——. Orosz bankjegyek 216.—. Bécsi váltóár 85.15. 4% új orosz kölcsön ——. Magyar vasúti beruházási kölcsön ——. Török dohányrészvény ——. Alpesi bányarészvény ——. Olasz járdék 103.75. Disconto Commandit 137.25. Magyar hitelbank ——. Altalános villamosági Edison 215.—. Dynamit Trust 207.—. Geisenkircheni 217.25. Harpeni 197.75. Laurakohó 243.30. Az irányzat nyugodt.

Páris, július 8. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasut ——. Uj török-közl. 86.10. Egyiptomi járdék 106.20. Osztrák Länderbank ——. Párisi bankrészvény 1117.—. 3%-os francia járdék 89.10. 4%-os spanyol járdék 86.05. 3%-os új törleszthető járdék ——. Crédit foncier de France 675.—. Alpesi bányarészvény ——. 4% 1880. román kölcsön ——. Görög kölcsön 379.—. Váltó Olaszországra % pari. Váltó Amsterdamra 206.68. Váltó Brüsszelre % 1/2. De Beers 487.—. Chartered ——. 5%-os bolgár kötelezvény 432.—. Magyar aranyjárdék 100.25. Déli vasut ——. Váltó Londonra 252.10. Osztrák aranyjárdék 101.25. Török sorsjegy 124.25. Meridional vasut ——. 4%-os olasz járdék 102.45. Ottoman-bank 570.—. 3%-os francia járdék 89.10. Osztrák földhitelintézet ——. Déli vasúti elsőbbségi kötvény 321.—. 4%-os 1886. román kölcsön 99.50. Dohányrészvény ——. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra 122.28. Rio 13.37. East Rand 192.—. Randfontein 76.50. Magyar jelzálogbank 532.50. Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, július 8. (Zárlat.) 4-2¹/₂%-os papírjárdék 100.30. 4%-os osztrák aranyjárdék 100.95. 4%-os magyar aranyjárdék 100.—. Osztrák hitelrészvény 201.80. Osztrák-magyar államvasut 136.50. Eszaknyugati vasut 104.—. Bustiehradi vasut ——. Londoni váltóár 203.92. Bécsi bankgyűléslet 130.25. Villamos részvény 139.—. 3%-os magyar aranykölcsön 83.50. 4-2¹/₂%-os ezüstjárdék 100.45. Osztrák koronajárdék 100.05. Magyar koronajárdék 97.60. Osztrák-magyar bank 116.—. Déli vasut részvény 17.50. Elbevolgyi vasut ——. Bécsi váltóár 851.25. Párisi váltóár 80.95. Unionbank részvény ——. Alpesi bányarészvény 213.—. Az irányzat gyenge.

Hamburg, július 8. (Zárlat.) 4-2¹/₂%-os ezüstjárdék 100.—. 1860. sorsjegy ——. Déli vasut 17.40. 4%-os Osztrák aranyjárdék 100.70. Osztrák hitelrészvény 201.65. Osztrák-magyar államvasut 136.20. Olasz járdék 103.20. 4%-os magyar aranyjárdék ——. Az irányzat nyugodt.

A budapesti-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Július 8. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű Óreg nehéz (paronkint 400 kilogramm felüli súlyban) ———— fillérig. Óreg közép (paronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) ———— fillérig. Fialat nehéz (paronkint 320 kilogrammon

felüli sulyban) 114—115 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 114—115 fillérig. Fialat könnyü (páronkint 260 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammig felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyü (páronkint 240 k.-grammig terjedő sulyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz páronkint 320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 113—114 fillérig.

Sertéslelészám: 1904. július 6. napján volt készlet 36.458 darab. — 1904. július 7. napján felhajtott 390 darab. 1904. június 7. napján elszállított 779 darab. 1904. július 8. napján maradt készletben 36.069 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 8. —

Kinevezések. Az első főudvarmester, a főudvarmesterei építészeti hivatalnok állományában Perisits cajo, Gaertner Rudolf és Manner Rudolf udvari építészeti mérnököket udvari építészeti, illetőleg várfelügyelőkké; — a m. kir. földmivelségi miniszter az állami erdőfelügyeleti személyzet létszámában Kögl Árpád kir. alerdőfelügyelőt a szombathelyi kir. erdőfelügyelőséghez, Cserny Győző kir. alerdőfelügyelőt a földmivelségi minisztériumhoz és Napholtz Jenő kir. alerdőfelügyelőt az ungvári kir. erdőfelügyelőséghez a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába I. osztály alerdőfelügyelőkké; — a m. kir. igazságügyminiszter Fröhlich Zsigmond hosszuszói kir. járásbírói joggyakorlatot a marosvásárhelyi és dr. Cserey Mihály gyulafehérvári kir. törvényszéki joggyakorlatot a gyulafehérvári kir. törvényszékhez aljegyzőkké, Fischer Dávid nagyszentmiklósi kir. járásbírói segédtelevkönyvvezetőt a nagyszentmiklósi, Borsos Sándor dévai kir. törvényszéki segédtelevkönyvvezetőt a szászvárosi és Simon Béla palánkai kir. járásbírói segédtelevkönyvvezetőt az óbecsei kir. járásbíróshoz televkönyvvezetőkké, Megyeri József nagyszentmiklósi kir. járásbírói irnokot a topolyai és Valihora István szabadkai kir. törvényszéki irnokot a bácsalmási kir. járásbíróshoz segédtelevkönyvvezetőkké nevezte ki.

Megeosítések. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Székely Endre kolozsváridéki kir. járásbírói és Both Péter lugosi kir. törvényszéki ideiglenes minőségű aljegyzőket ebben az állásukban végleg megeosította.

Áthelyezések. A m. kir. igazságügyminiszter Lippner Hermann kulai kir. járásbírói irnokot a nagyikindai kir. járásbíróshoz, Török Sándor hosszuszói kir. járásbírói irnokot pedig az erzsébetvárosi kir. törvényszékhez, Veres Vilmos nagybecskereki kir. törvényszéki és Bartos Ferenc hátszegi kir. járásbírói irnokokat, Bezerédi Gyula erri és Elek József dunavecsei kir. járásbírói végrehajtókat kölcsönösen áthelyezte.

Pályázatok. A veszprémi kir. pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazói állásra 14 nap alatt; — Vaszoczban postamesteri állásra július hó 29-ikéig; — az egri kir. adóhivatalnál adóiszta állásra 14 nap alatt; — a debreczeni pénzügyigazgatóságánál pénzügyi szemlési állásra 14 nap alatt adandók be a kérvények.

Napirend.

Naptár: Szombat, július 9. — Római katolikus: Anasztasia. — Protestáns: Gerő. — Görög-ortodox (június 26.): Dávid. — Zsidó: Thamusz 26. Sabbath Mat. Massze. — Nap két 3 óra 56 percek. — Nyugszik: 7 óra 40 percek. — Hold két: 12 óra 58 percek éjjel. — Nyugszik: 3 óra 37 percek délután.

A miniszterek nem fogadnak. A képviselőház háznagya fogad 11—12 óráig. Tanszerkiállítás az iparszarnokban, nyitva délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig. Belépődíj 40 fillér.

Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság művészeti szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Múzeum. Képtár nyitva 9 órától délután 1 óráig. A könyvtár történelmi és irodalomtörténeti kiállítása megtekinthető 1 korona díj mellett 9 órától délután 1 óráig. — Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva 9 órától délután 1 óráig. Belépődíj nines. Növénytar (Szechenyi-utca 1. sz.) megtekinthető kutatók számára díjtalanul 9 órától délután 1 óráig. A többi tárak megtekinthetők 9—1 óra között 1 korona belépődíj mellett. Földtani intézet múzeuma (Szefernia-ut 14.) nyitva délelőtt 9—1-ig. Belépődíj nines. Technológiai múzeum zárva.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. Akadémiai könyvtár zárva. Egyetemi könyvtár zárva. Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Solyom-utca sarkán, nyitva reggel 8 órától este 6-ig. Az aquincumi ásátások és múzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endre. Helyérdekelt vasut a Pálffy-téről. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetősek áru-és eszközök) a városigeti iparszarnokban (vasár- és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősege (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V., Váci-körút 23. szám).

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Julius 8. —

Állomások	Magasság m.	Ma reggel 7 h		Előző 24 órai				
		Hőmérséklet C	Szél irányja (1-10)	Felhőzet (0-10)	Csapadék mm.	Hőmérséklet mm.		
Akna-Szalóna	96	15	ÉNy	3	0	26	18	
Késmárk	87	15	É	1	0	26	18	
Budapest	69	15	É	1	0	30	18	
O-Gyála	67	21	0	0	0	30	18	
Herény	66	21	0	0	0	27	17	
Zágráb	67	0	19	7	0	27	17	
Fiume	65	6	21	0	0	32	18	
Pécs	64	4	21	4	0	28	18	
Debrecen	65	1	19	ÉNy	2	0	27	14
Szeged	65	4	21	É	4	0	27	19
Arad	63	3	20	É	2	0	27	17
Temesvár	64	9	20	ÉNy	1	3	27	16
Kolozsvár	96	1	18	D	2	0	30	18
Vajda-Bunyad	65	9	17	ÉNy	1	0	25	14
Nagyvárad	65	9	17	ÉNy	1	0	25	14
Bécs	67	2	18	2	1	0	25	16
Praha	67	9	18	2	1	0	27	15
Krakó	68	0	18	2	0	0	26	14
Tarnopolc	68	4	18	DK	1	0	24	9
Bregenz	63	3	17	DK	2	0	24	9
Klagenfurt	67	0	17	É	1	0	24	11
Leszina	63	8	26	DK	2	0	29	22

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D = dél. É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, 6 = hó, 7 = köd, 8 = zivatar.

Hazánk időjárása — a déli és keleti részekben a tegnapi délutáni órákban még helyenkint előfordult zivataros esőköt eltekintve — derült és igen meleg jelleget öltött.

Európá kiterjedt maximum borítva, a depresszió pedig északon van.

Európa időjárása az északi részek kivételével száraz és meleg volt.

Kilátás: Tulnyomóan derült és igen meleg idő várható.

Vizállás.

	Jul. 8. 7. méter	Jul. 9. 8. 7. méter
Inn Duna	Schörding ... 1.65 1.83	M-Sziget ... 0.10 0.23
	Passau ... 2.47 2.01	Tekobánya ... 0.34 0.34
	Idá ... 0.18 0.64	V-Nannay ... 0.41 0.72
	Bécs ... 0.28 0.85	Tokaj ... 0.44 0.28
	Pozsony ... 1.74 1.89	Tisza-Füred ... 0.51 0.86
	Komárom ... 2.57 3.63	Szolnok ... 0.96 1.59
	Budapest ... 2.04 2.2	Csongrád ... 0.12 0.08
	Paks ... 1.57 1.58	Szeged ... 0.15 0.48
	Mohács ... 2.69 3.70	T-Becse ... 0.41 0.48
	Gombos ... 3.77 3.85	Titel ... 0.00 0.00
	Ujvidék ... 3.28 3.19	Gönya ... 0.00 0.00
	Pancsova ... 2.34 5.33	Topolya ... 0.00 0.00
	Gyónya ... 1.73 1.83	Bodrog Zemplen ... 0.00 0.10
Morva Vág	Magyarfalva ... 0.48 5.00	Sajó Zsolca ... 1.30 1.30
	Zsolna ... 0.02 0.00	Hornád H-Német ... 0.02 0.44
	Trencsén ... 0.23 0.00	Berettyó Margita ... 0.04 0.08
	Szered ... 0.00 0.39	B-Ufala ... 0.38 0.30
Rába	Sz-Gotthárd ... 0.10 0.89	Causca ... 0.00 0.30
	Bárvar ... 0.36 0.39	N-Várad ... 0.18 0.20
	Győr ... 2.30 2.45	Bélnyes ... 0.34 0.34
Dráva	Pettus ... 0.00 2.08	Tenke ... 0.03 0.30
	Zákány ... 1.00 1.02	Guraboncz ... 0.23 0.08
	Bárcs ... 1.88 1.95	Borosjenő ... 0.36 0.44
	Eszék ... 2.98 2.85	Békés ... 0.40 0.30
Mura	Sz-Szentkút ... 2.20 1.40	Gyón ... 0.53 0.46
Száva	Zágráb ... 0.76 0.80	Gy-Pehérv. ... 0.28 0.30
	Sziszec ... 0.73 0.76	Branyicska ... 0.00 0.10
	Mitrovicza ... 1.79 1.85	Soborsina ... 0.00 0.00
Kraszna	Deés ... 0.18 0.26	Arad ... 1.38 1.40
	Estimár ... 0.06 0.08	Makó ... 0.45 0.45
Székely	Sz-Majnyó ... 0.36 0.30	V-Kostoly ... 0.20 0.30
Latorca	Munkács ... 0.17 0.18	Kiszéto ... 0.53 0.30
Laborca	Homonna ... 0.04 0.10	Temesvár ... 0.62 0.92
Ung	Ungvár ... 0.02 0.05	Bocskerek ... 0.74 0.68

Dr. FÜREDI
v. kórházi főorvos, katona-, megeyel- és kertületi péntári főorvos, a Medjárdi rend lovagja stb.
Titkos betegségek
impotencia, nemi és női bajok legqualifikáltabb specialista. Rendel: 9—4, este 7—8; Bpest, IV., Váci-utca 12. Vigyi-és görösi vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mérsékelt díj.

GUMMI
és halhályag, valódi francia és amerikai évek különleges-
ségek eredeti csomagolásban!
Orvosi ajánlása! Feltétlenül biztos!
Árak: tusonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14,
Női övszer, "Fossarium oclusivum" Mensinga tanár
szert, orvosi rendelvényre adatik ki.
UJ! Auto vaginal spray! A legbizto-
sabb és legkényelmesebb női külön-
legességek, Ára kor. 15.—
UJ!
Legújabb képes árjegyzőket, zárt borítékban, titoktartás
mellett küld:
**KELETI J. orvos-sebészti mű-
és kőzser-gyár**
Budapest, IV. ker., Koronaherceg-utca 17.
Alapítva 1878.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER,
mely már 2—3-szori bekenés után biztosan hat
és a bórnek nem árt, a
**BALASSA-téte valódi
angoi**
Eltávolít minden lerakást, szennyeződést, kőzetet, málfoltot, borotát (mészesert) és az arcnak friss bőszet, fiatalosodó kölcsönöz. Főzetékűrés hely
BALASSA KORNEL gyógyszer-
hely
1226 BUDAPEST-ERZSÉBETFAVA 50.
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógyszerárban. Király-utca 12. és Andrássy-ut 26., dr. Egger Leo Nádor-gyógytár, Váci-körút 17., Zoltán Béla gyógyszerárban, V. Szabadszék-tér, továbbá a következő droggyárakban: Deutsly Frigyes V. ker., Marokkó-utca 2. Fodor Márton, VII. Király-utca 42., Lux Mihály IV., Múzeum-körút 7., Neruda Nádor, IV., Kosztich Lajos-utca 7., Molnár és Mészér, IV., Koronaherceg-utca 11.

+ INGYEN +
és bérmentve, zárt borítékban küldjük bárkinek legújabbban meg-
jelent rendkívül érdekes tartalmú, több ezer ábrával és bő
magyarázattal ellátott árjegyzőket.
Univerzál sérvtők párnák, kis gumil-
nyomlapok, legna-
gyobb árt is elszárhoz. Az árjegyzék a különböző sérvtők bő-
vő magyarázattal szolgál.
GUMMI halhályag, női szerek, bő magyarázattal és
használati utatással. — 20 korona megrendé-
lésnél húsz százelek engedmény.
Műkezek, mülábak műfázók, támperek, egya-
nastartók, gumibarnítók,
haszkötők pontos utatással és leírással.
Az árjegyzék közül az első segély-leírás. Mentőszerek-
nyak csopólási és iparvállalatok kaphatók.
Betegyóslési cikkek különböző osztályozva
bő magyarázattal.
BETEGTOLÓ SZÉREK.
Cím:
Magyar orvosi műszertár
Budapest, VII., Kerepesi-ut 32,
(a Rókus kórházzal szemben).
+ A vörös keresztet ügyeljünk! +

A 22300. számu
„Gyürüszelep és szelepház dugattyus
szivattyuk számára“
című 1901. február 11-ről kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek
Szíves ajánlatokat „W. N. 1188“ jellegre át. Mosse
Rudolf, Bécs, I. Seilerstráste 2. továbbít.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett
gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház
betegszervi és bajokor osztályán való működése
alatt számos éven át szerzett.
Dr. FABINYI
specialista nemi bajokban
emerített kórházi orvos
gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a kórház
foglalkozás megzavarása nélkül mindenmemű
titkos betegséget
(hugysofolyást, sebeket, syphilit és önfertőzés-
ből támadt idegbajokat).
Meglepo az eredmény FEEPIUI GYEN-
GEGÉGNEL (IMPOTENTIA) még öre-
gebb egyéneknek is.
Biztos siker folytatn honorarium utólag is fizet-
hető.
— Levélre ajánlatot válnak; kérésre gyógyszer. —
Rendelés délelött 9—3-ig, este 6—9-ig.
Budapeston, Erzsébet-körút 12. szám.
Főcímet: bajárt a Mpeolán. — Kérsz utatáram.

